

GLAS Saturnusa

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO XI ŠTEVILKA 4 — APRIL 1969

1. maj in 50 let jugoslovanskih sindikatov

Morda nas noben drugi dan ne polni s tolikim občutkom ponosa in veselja kot ravno 1. maj. Morda tako občutimo zato, ker 1. maj ni mirujoči datum zgodovine, temveč je zgodovina, ki se nenehno bogati, dopolnjuje in živi z vsako generacijo delovnih ljudi. Morda tudi zato, ker tudi sami sodelujemo v tej zgodovini graditve, borb in delovnih podvigov za pravico in lepše življenje.

sindikatih zmeraj imela trdo oporišče za svoje akcije in za povezovanje z najširšimi sloji delovnih množic. Stavke so se vrstile druga za drugo, delavci so zahtevali vedno več pravic. Leta 1936 je število članov sindikata naraslo iz 30.000 na 45.000. Leta 1938 jih je bilo že 78.000 in neposredno pred prepovedjo v decembru 1940 že čez 100.000.

Temeljni kamen prazniku delavcev je postavljen pred 79 leti. Na četrtem kongresu Federacije strokovnih sindikatov ZDA v novembru 1884 so med drugim odločili, da sindikati prevzamejo pobudo boja, da začeni s 1. majem 1886 postane osemurni delovni dan stvarnost za vse delovne ljudi.

riščanja in morjenja. Jugoslovanski narodi so bili združeni v eno državo in nacionalne meje jih niso mogle več zadrževati. 20. aprila je bil v Beogradu ustanovni kongres združenega jugoslovanskega sindikata. Ta nepozabni shod 400 delegatov je vili skrbi tedanji vladajoči buržoaziji. Kmalu je začela izvajati beli teror širom države. Prepovedali so praznovanje 1. maja in začeli z masovnimi aretacijami. Ne glede na hud pritisk oblasti se je že v prvem letu vključilo v sindikate več kot 250.000 delavcev.

Sindikati so se z značajem svojega boja za delavske pravice vzgojili na tisoče vojakov revolucije. Ogromna večina članov in voditeljev naših sindikatov se je znašla v prvih vrstah našega oboroženega boja. Nastali so mnogi delavski bataljoni, ustanovljene so bile slame proletarske brigade. V junaškem boju za svobodo so tisoči borcev — delavcev žrtvovali svoje življenje.

Tako je bilo 1. maja leta 1886 širom ZDA organiziranih okrog 5000 stavk s 340.000 delavci. Vseposod so nosili transparente s tremi osmicami, ki so jih razlagali s klici: »Z današnjim dnevom naj noben delavec ne dela več kot 8 ur! Osem ur odmora! Osem ur kulturnega izobraževanja.«

Z generalnim dvodnevnim štrajkom 21. junija 1919. leta proti vojaški intervenciji na Sovjetsko Rusijo in Sovjetsko Madžarsko so jugoslovanski sindikati dokazali veliko internacionalno delavsko solidarnost.

Po zmagi nad okupatorjem in razrednim nasprotnikom se je vojno junaštvo spremenilo v ustvarjalni zanos. Jugoslovanski sindikati postanejo organizator delavskega razreda za obnovo dežele. Takrat se je začela velika bitka za ostvareitev osnovnih materialnih pogojev za socialistično preobrazbo in boljše življenje delovnih ljudi.

Tri dni kasneje so bile demonstracije v Chicagu zadušene s pravim pokolom delavcev. V spomin na ta dan je postal 1. maj praznik borbe delavcev za zmago idej socializma. 20. junija 1889 je kongres Druge internacionale v Parizu razglasil 1. maj za mednarodni praznik borbe delavcev.

Leto dni kasneje so skupno s sovjetskimi sindikati in predstavniki revolucionarnih sindikalnih opozicij Francije, Anglije, Italije, Češkoslovaške in Avstrije — zasnovali rdečo internacionalno sindikatov v Moskvi.

Ustvarili so osnovne pogoje za nove odnose in leta 1949, ko so skupno z vlado podpisali akt o uvedbi delavskega samoupravljanja v podjetjih, postavili nov mejnik zmage nad starim in začetku novega. Nastala je nova era, era samoupravnega demokratičnega socializma.

V jugoslovanskih pokrajinah je delavski razred nastajal pozno. Najprej je nastajal v pokrajinah pod Avstro-Ogrsko, ki je bil pod močnim vplivom zahoda. Nastajali so delavski krožki, društva in leta 1893 tudi prvi delavski marksistični tisk (»Delavec«).

Z Obznano in zakonom o zaščiti države so v sindikatu nastale spremembe. Odcepili so se pristaši reformističnega krila, združeni sindikati pa so se preimenovali v Nezavisne sindikate. Čeprav manjštevilični so Nezavisni sindikati nadaljevali boj vse do monarhofašistične diktature 1929. leta, ko se je začel strahovit teror proti revolucionarnim delavskim organizacijam.

Do danes se je samoupravljanje utrdilo in na široko razmahnilo. Z ničemer ne more biti zamenjano in nikomur prepuščeno. Člani sindikata morajo iz svoje organizacije narediti še močnejše revolucionarno sredstvo za boj delavskega razreda in ga odpreti večjemu sodelovanju mlade generacije za uveljavljanje njenih samoupravnih in socialističnih teženj.

Ko so leta 1890 delavci širom sveta prvič proslavljali 1. maj kot mednarodni praznik, so tega proslavljali tudi delavci v Ljubljani, ki so organizirali množično demonstracijo.

Po letu 1930 je bilo v sindikatih vse močnejše čutiti delovanje komunistov. Tako kot je delavstvo iz potrebe po organiziranem boju organiziralo sindikate, tako je organiziralo KPJ, ki je bila od vsega začetka voditelj in organizator razrednega boja. Obe organizaciji so sestavljali delavci z istimi cilji. Zato sta se ti dve organizaciji lahko razvijali le kot enotno revolucionarno gibanje. Jugoslovanski sindikati so bili pod neposrednim vplivom Socialistične delavske partije Jugoslavije (komunistov), komunistična partija pa je v

Ko letos praznujemo 50-letnico združenja sindikatov in 50-letnico KPJ smo na dosežene rezultate v boju delavskega gibanja lahko resnično ponosni. Zgodovinski interes delavca pa še ni dosežen. Sodobni delavski razred — izobražen in kvalificiran, sposoben, da samostojno in odgovorno opravlja svojo samoupravljalno, družbeno in zgodovinsko funkcijo bo nadaljeval revolucionarni boj do končne popolne osvoboditve človeka.

KPJ

Mesec maj — mesec mladosti in cvetja

Mesec maj je mesec praznikov, cvetja in mladosti. Praznik dela, Dan zmage, Dan mladosti — to so dnevi, ki nas vežejo na preteklost, sedanost in nas obvezujejo za prihodnost. Živimo in delamo. Veliko smo storili in veliko bomo še storili. Ze sedaj tako zelo lepa bo naša deželica vsa en sam cvetoči maj. To bo deželica mladosti, cvetja in sreče.

Ko praznujemo 50 - let KPJ

Ko praznujemo 50-letnico KPJ je prav, da se v mislih povrnemo nazaj skozi njeno polstoletno pot. Ni potrebno peti slavošpevov. Nenehnu boju je današnji človek najboljši dokaz velikih bojev in zmag. Vesel, svoboden, nenehno se bojujoč proti zastonosti, nepravilnostim, nepoštenjem, monopolom, preživelim odnosom — tak je naš današnji človek, lastnik proizvodnih sredstev, nekdanji izkoriščen medzidni delavec, stavkokaz, komunari, zapornik interniranec-talec, ilegalec, partizan, udarnik in učenec nove šole.

Iz zavesti o povezanosti narodnostnih in socialnih interesov se je rodilo vseh ljudsko gibanje, ki mu je Komunistična partija udahnila dušo in dala akcijski program. S svojim vzorom, posebno v odporu proti nasilju buržoaznih režimov, z junaštvom v vojni in nesebičnim, požrtvovalnim v graditvi, so komunisti dokazali svojo zvestobo in vdanost ljudstvu in narodu, iz katerega so izšli.

Ob 50-letnici občutimo prijetno zavest, da smo bili udeleženi pri velikem dejanju zgodovine. Toda prav ta zgodovina ne bo naša opravičila za nas, če tudi v novih pogojih življenja in boja ne bomo enako dosledni, zavzeti in uspešni.

Namesto podrobnejšega opisovanja delovanja KPJ skozi pol stoletja, smo se odločili, da nam najstarejši član ZK, ki danes še dela med nami, opiše svoje spomine na čas, ko je bil sprejet v Partijo, leta revolucije in povojne graditve.

Najstarejši član ZK je tovariš Emil ŠURK, rojen 13. 10. 1909, sprejet v Partijo 1941 leta, meseca avgusta. Sedaj je vodja remontne strojne delavnice v Mostah. Našemu vabilu se je rad odzval in nam na kratko napisal svoje spomine.

KO JE FAŠIZEM ZACEL STEZATI POŽRESNE ROKE

V času, ko je še divjala državljanska vojna v Španiji, se je tudi delo partije

med množicami močno okrepilo. Povsod jo je bilo čuti. Tedaj se je jasno pokazala pot in metode, ki jih je ubral fašizem v Evropi. Množice je bilo potrebno čim bolj seznanjati o fašistični nevarnosti, ki je vse bolj odkrito grozila po Evropi — najbolj pa naprednemu delavskemu gibanju.

Ta čas sem bil zaposlen v tovarni »Hrovat in comp (sedanja Oljama). Tam je bila močno vsidrana ljotičevska organizacija (naslednica prislule ORJUNE). Le nekaj nas je bilo takih, ki se jim nismo udinjali, zato pa smo bili označeni kot rdečkarji. Ta organizacija je večkrat prirejala nekakšne pohode s kamioni po Sloveniji in Hrvaški. Imela je precejšen uspeh

med ljudmi, kajti z demagogijo, da se bori za pravice delavcev so jim po večini nasledali. V takem vzdušju je bilo kaj težko delovati in pričevati ljudi o masprotnem, a je šlo. Ravno ob primeru državljanske vojne v Španiji, so se zapeljanim začele odpirati oči. Začeli so zapuščati to organizacijo, ostali so le najbolj zagrizeni.

Po letu 1938, ko se je vse bolj krepila napredna misel med množicami, je tudi domača reakcija poostrišla gonjo proti naprednim silam. Zapirala je ljudi, ki jih je sumila, da so člani Partije ter uvedla koncentracijska taborišča. Nasproti temu pa je rasla tudi zavest množic. Organizirali so odbore, ki so pomagali žrtvam belega terorja, sledile so nabiralne akcije denarja, hrane za pomoč prizadetim družinam in internirancem. Sledil je močan pritisk za razpust koncentracijskih taborišč in osvoboditev internirancev. V teh akcijah je bil tudi v tovarni »Hrovat« nepričakovano velik odziv. V tovarni »Hrovat« tedaj še ni bilo partijske organizacije, delali pa smo v povezavi z organizacijo v Saturnusu. Za povezavo je skrbel tovariš Nusdorfer.

Bolj ko je fašizem zaslužnjeval Evropo, bolj se je krepila zavest množic, predvsem delavskega razreda, pa tudi pri nekaterih društvih kakor pri Sokolu. Pred napadom Nemčije na Jugoslavijo je Partija poslala med ljudi seznam vseh aktivnih članov »Kulturbunda« v Sloveniji. S tem se je še bolj utrdila zavest množic. Tik pred samim napadom pa je Partija pokrenila tudi akcijo za vpis v Društvo prijateljev Sovjetske zveze. Po 27. marcu so bili dnevi zelo burni. Množice ljudi so se zgrinjale na manifestacije za SZ in demonstracije proti Hitlerju. Kandidati in člani Partije smo vabili ljudi in jim pojasnjevali pomen teh demonstracij; odziv pa je bil nepričakovano velik.

Nekaj časa po okupaciji je bilo zatišje, ali le navidezno in ne dolgo, kajti delo je bilo potrebno preusmeriti v strogo ilegalo. Tik pred ustanovitvijo OF je Partija postala zelo aktivna in takorekoč vodila in usmerjala vse akcije.

V avgustu 1941 sem bil še s tremi tovariši sprejet v Partijo. Slavošpevov ni bilo, nakazano je bilo le trdo in vztrajno delo. Naša prva naloga je bila organizirati v tovarnah odbore OF. Težko se je bilo privaditi na strogo konspiracijo, ali ljudje so to razumeli, nato tovarniška zaščita — strogo vojaška organizacija, ki ji je sledila zaprisega. Bil pa so sprejeti le člani Partije, kandidati in najbolj predani tovariši. Treba je bilo tudi veliko delati na terenu. Najvažnejše akcije so bile: zbiranje živil, denarja, obleke, obutve itd. za družine zajetih in tistih, ki so bili v ilegali in partizanih, po vojaški strani pa orož-

Šurk Emil — mojster remontne strojne delavnice

je, municijo in podobno. Vse li v taborišče Renicci v srednjem Italiji. Tudi tam je bila povsod navzoča Partija. V trojkah smo študirali zgodovino VKPb, prevajali vesti iz časopisov in jih razširjali med taboriščnike, nadzorovali ovaduhe in podobno.

V mesecu juliju smo dobivali bolj žalostna poročila z bojišč in tudi situacija v sami Italiji ni bila razveseljiva. Septembra je po nalogu Partije bila izvršena pravca mobilizacija. Bile so sestavljene čete in desetine in to vse poimensko. 14. septembra 1943 smo kot eden udri prek žičnih ovir in se zbrali na že vnaprej določenih mestih v čete. Ponoči se je nekaj tovarišev vrnilo v taborišče in zažgalo komandno barako, tako da je zgorela z vsemi dokumenti. Imeli smo smolo, da so Nemci ujeli dve četi ter jih odgnali v Nemčijo.

Naša četa se je kasneje razdelila na manjše dele, na kar smo krenili proti jugu. Vso zimo smo bili brez vsake zveze. Toda 1. maja 1944 smo se organizirali proslavo med kmeti in je prav dobro uspela, trdili so, da kaj takega še niso doživeli. Nekako v juniju se je po nalogu Partije formalno bataljon, imenovan STALINGRAD; v njem je bilo kakih 110 Jugoslovancev in 25 Rusov, ki je deloval v sklopu italijanske brigade »GARIBALDI«.

Bilo je nekaj manjših bojov s fašisti in Nemci. V juliju je celotna brigada prešla nemško fronto v Italijo ter se napotila v partizansko bazo v Bariju. Mimogrede smo v Rimu še priredili uspešen miting v zbirališču internirancev, kajti potovanje v Bari je trajalo kar mesec in pol.

V Bariju se je začelo pravo vojaško »vežbanje«. Bil sem dodeljen III. prekomorski brigadi. Kakor vsepovsod so tudi tu bili komunisti zmeraj in povsod prvi.

Novembra so nas premesti-

(nadaljevanje prihodnjič)

STAR POSNETEK — delavci iz Saturnusa na Mali planini, slikani pri svoji koči, v kateri so se večkrat vršili partijski sestanki.

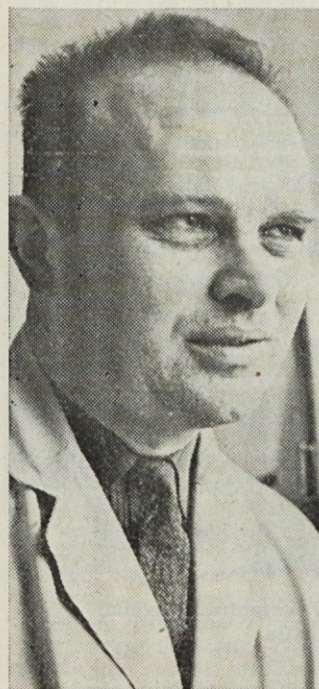
Tu je bila 6. avgusta 1939 V. državna konferenca SKOJ, kjer so za svojega sekretarja izvolili Iva Lola Ribarja. Na sliki: Koderman Stana, Škrlep Ivanka, Škrlep Jaka, Kardelj Pepca, Rode Mici.

Slikal je Edvard Kardelj okrog leta 1934—1935

Izvolili smo odbornike

- Po daljšem predvolilnem procesu smo se 9. aprila dokončno odločili kdo nas bo zastopal v zboru delovnih ljudi občinske skupščine in v mestni skupščini.

9. april je bil pravi volilni dan. Že ob 5. uri zjutraj so se odprla volišča v sejni so-

FRANC LEVAK — star 39 let, kemijski tehnik, vodja laboratorija v obratu Zalog. V Saturnusu je od leta 1963. Od leta 1941 do 1945 je bil v internaciji. V letih po vojni je aktivno sodeloval v razgibanem družbenopolitičnem življenju.

bi, tehnični knjižnici in v jedilnici obrata Zalog. Vsi, ki so delali ponoči so volili že pred šesto uro, vsi drugi pa so trumoma prihajali do desete ure, nakar se je nekoliko umirilo.

V toplem zahodniku plapolajoče zastave visoko na drogih pred tovarno, na oknih poslopjij zastavice z zelenimi vejicami smrek, so nam v lepem spomladanskem jutru prvi naznanili pomembnost tega dne. Marsikatera od deklet in žena si je prav za ta dan uredila frizuro in oblekla nov pulover ali krilo, marsikateri od fantov si je prav za ta dan oblekel belo srajco in si nadel kravato. Bilo je tiho, vendar slovesno, le stroji so tekli in ropotali kot vsak drug dan.

Mladi Saturnužani so se dobro potrudili. Volišča so okrasili in uredili, da je bilo človeku veselje stopiti vanje. Člani volilnih komisij so kar žareli od urenosti in lepote — bili so pravi »pušeljci«. Za občinsko skupščino smo na vseh treh voliščih volili po enega kandidata, za mestno skupščino pa enega. Nekoliko je bilo pri volilnih pogovorih, ker je bil za mestno skupščino en sam kandidat — tudi on sam se s tem ni strinjal. Vendar, če bi bilo več kandidatov bi se lahko zgodilo, da ne bi bil delovni organizaciji.

v mestno skupščino iz naše delovne organizacije izvoljen nihče. Torej namen je bil dober.

Na volišču embalaže s tiskarno in toplarno je od 511 volilcev dobro volilo 404. Na

SREČKO RESNIK — star 23 let, strojni tehnik na delovnem mestu tehnika v laboratoriju za svetlobno opremo. V Saturnusu je od 1966 — vsa leta je bil zelo aktiven in je opravljal več pomembnih funkcij, med drugim je bil tudi predsednik MO v na-

tem volišču so bili za občinsko skupščino trije kandidati. Največ glasov je dobil Edo Ferenčak 157, za tem Jurij Vabšek 140 glasov, kandidat iz toplarne pa 107, ker je dobil kandidat iz toplarne še na svojem volišču veliko glasov je bil izvoljen.

Kandidat za mestno skupščino inž. Marjan Gostinčar je na tem volišču dobil 365 glasov.

Na drugem volišču OTP, delavnice, razvoj, Polje, komerciala, skladišče, vzdrževanje, uprava je od 701 volilcev dobro volilo 557 in sicer je zmogovalec Srečko Resnik dobil 298 glasov, inž. Marija Kravcar pa 259 glasov. Inž. Marjan Gostinčarju pa so za mestno skupščino dali 560 glasov.

Na tretjem volišču v obratu Zalog je od 331 volilcev dobro volilo 277. Franc Levak je dobil 206 glasov, Janez Trtnik pa 71.

Inž. Marjan Gostinčarju so tu dali 293 glasov.

Tako so v zbor delovnih skupnosti občinske skupščine izvoljeni: Srečko Resnik, Franc Levak in Markovič inž. Alojz iz Toplarne. V mestno skupščino pa je izvoljen inž. Marjan Gostinčar.

V nedeljo, 13. aprila, smo zopet volili. To pot vsi z volilno pravico na terenskih voliščih tam kjer stanujemo. Za našo delovno organizacijo je predvsem pomembno to, da so bili na teh volitvah izvoljeni v občinsko skupščino še trije člani naše gospodarske organizacije. To so: Slavko Jakič, Janez Jančar in Franc Osterman. Tako imamo (nadaljevanje na 4. strani)

INŽ. MARJAN GOSTINČAR — Star 30 let, strojni inženir na delovnem mestu vodje laboratorija za svetlobno opremo. V Saturnusu je od leta 1962. član ZK od 1960. Trenutno opravlja še vrsto pomembnih družbeno političnih funkcij. Je član sekretariata ZK v Saturnusu član UO, član četrtnege komiteja ZK Polje, član sekretariata za občinsko zvezo telesne kulture, član UO TVD »Partizan« Zelena Jama in član odbora za telesno in tehnično kulturo pri mestni skupščini Ljubljana.

Posodite denar za modernizacijo slovenskih in istrskih železnic

Železničarjem v Jugoslaviji manjka za dokončanje minimalnega programa modernizacije, ki je vezan na posojilo mednarodne banke, več kot 20 milijard starih dinarjev. Tako manjka Zdrženemu železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana, za dokončanje del na modernizaciji proge Jesenice-Dobova, za elektrifikacijo proge proti Mariboru in za nabavo sodobnih potniških in tovornih voz — milijardna sredstva. Kljub mnogim poskusom in velikemu samoodpovedovanju železničarji

sami teh sredstev ne morejo zbrati. Zato so se odločili za razpis posojila med občani, delavci, sindikalnimi in delovnimi organizacijami.

Železniški kolektivi v Sloveniji in Istri so se že prve dni po razpisu posojila v velikem številu odzvali pozivu in vpisali že več kot 500 milijonov S din posojila. Računajo pa, da bodo že v naslednjih 14 dneh kot posamezniki podpisali posojilo v višini poprečnih enomesečnih osebnih dohodkov.

Ves denar, ki bo s poso-

jilom zbran v Sloveniji in Istri, bodo porabili izključno za modernizacijo železnic na tem področju.

Seveda pa ti prispevki ne bodo dovolj za vse potrebe železnice, zato se železničarji obračajo na vse delovne organizacije, da pomagajo s posojilom pod zelo ugodnimi pogoji posodobiti potniški in tovorni promet v Sloveniji in Istri. Čim več denarja bo zbrane ga na področju Zdrženega železniškega transportnega podjetja Ljubljana, tem več bo možnosti za sodoben in kvaliteten železniški pro-

met v Sloveniji in Istri. Ves denar, ki bo zbran na področju Slovenije in Istre, bo namreč porabljen za modernizacijo tega področja.

Posojilni pogoji so zelo ugodni. Razen 6-odstotnih obresti bo železnica dajala posameznikom, ki bodo vpisali 500 din posojila in ga vplačali takoj ali v dveh letih, eno brezplačno vozovnico I. razreda za kate-rokoli relacijo v Jugoslaviji za vse vrste vlakov (razen vlaka Akropolis).

Za 1000 din vpisanega posojila bodo posamezniki do-

bili kar tri povratne vozovnice. Podjetja pa bodo za dano posojilo, ki ga bodo vplačala tako ali v 10-mesečnih obrokih dobila 3% popusta od vrednosti obveznic za vse prevoze blaga po železnici. Tako posamezniki kot podjetja pa bodo sodelovali še v nagradnem žrebanju obveznic.

Železničarji Slovenije in Istre pričakujejo, da se bodo posamezniki in delovne organizacije odzvali njihovu pozivu in tako pomagali solidarno usposobiti železniški promet.

CENTRALNI ODBOR ZA RAZPIS POSOJILA

Psihološki vpliv embalaže na kupca

V svetu že dalj časa strokovnjaki sistematično proučujejo psihološki vpliv različne embalaže na kupce. Marsikoga med nami je že premamila magična moč čustev, katerim smo po daljšem oklevanju le podlegli. Dolgo smo si ogledovali lično bonboniero, nazadnje smo imeli že polna usta slin in odločili smo se, da se posladkamo. Zakaj? V planu našega nakupa vendar nismo imeli bonboniere!

Res, marsikdaj posežemo po predmetih, katerih nismo nameravali kupiti, samo zato, ker nam je všeč njihova oblika, barva, slika.

Zadnjič sem v trolejbusu prisluhnila pogovoru dveh mladih deklet, ki je imel približno tako vsebino:

O Meta, imaš perfektno obleko! Se ti dopade? Veš, barve so perfektno, blago pa je slabo, kakor sedem je vse zmečkano. Nič zato, saj imaš več oblek, to imej za promeno, ko je tako perfektna. Res fantastičen vzorec! Italijani so pač mojstri za barve!

Razčlenjevati vsebino pogovora res ni potrebno, ker sta dekleti dovolj jasno povedali, kar smo že sami na lastni koži marsikdaj doživeli. Pa se kljub temu nismo preveč jezili, čeprav smo morali večkrat vzeti likalnik v roke.

Embalažo imenujemo sredstva, ki obdajajo blago, da se ne bi recimo poškodovalo ali pokvarilo. Tako poznamo kartonsko, pločevinasto, stekleno, leseno in foliasto embalažo. Vsebinsko, ki jo shranjuje, varuje pred udarci, vremenskimi vplivi in bakterijami. Določeno blago pa je mogoče prodajati le v embalaži npr. vino, jeterno pasteto, kompote itd. Embalaža pa nima le vloge shranjevanja in varovani določene blaga, pač pa ga tudi ponujati — prodajati. Torej nima embalaža le gospodarsko tehnične funkcije, temveč tudi psihološko.

Od proizvodnje in človekovih potreb je odvisna prodaja določenega blaga. Potrošnja je torej pogojena s proizvodnjo, le proizvodnja s svojim asortimentom odloča kaj bomo kupovali. V okviru te pogojenosti pa je prodaja odvisna tudi od lastnosti posameznega proizvoda. Te odločajo ali bo kupec kupil ta ali morda konkurenčni proizvod.

Znan ameriški psih. Cheskin je na osnovi številnih raziskav takole rangiral pomembnost teh lastnosti:

1. kvaliteta proizvoda
2. vpliv embalaže na kupca
3. vpliv reklame in popularnost proizvoda na kupca
4. cena proizvoda

Tak vrstni red lastnosti, ki vplivajo na kupca pri nas verjetno ne bi dobili. Glede na naše razmere bi bilo pričakovati, da bi cena igrala večjo vlogo, kot pa reklama in vpliv embalaže. Brez dvoma pa tudi za naše razmere velja, da na kupno moč embalaže vplivajo sledeče sestavine: barva, slika in napis na embalaži, oblika, material, zaščitni znak itd. Ako želimo, da bodo te značilnosti ugodno vplivale na kupca, morajo biti psihično učinkovite, to je: optično, spominsko in predvsem čustveno učinkovite.

Kaj razumemo pod optično učinkovitostjo?

Optično učinkovita embalaža pravimo, da je tista, ki nam po svoji obliki in barvi sili v oči. Ko pogledamo polico na kateri je zložena različna embalaža, nam obstane oko na gotovih izdelkih, ki so običajno rumene ali oranžne barve. K optični učinkovitosti spada tudi vidljivost zaščitnega znaka in čitljivost napisov. Zaščitni znak mora biti tak, da ga kupec že od daleč zazna.

Spominsko učinkovita embalaža ima obliko, barve, slike, napise in druge sestavine tako izbrane, da jih kupec dolgo ohrani v spominu. Nekatere stvari človek hitro pozabi, medtem ko se drugih dolgo spominja. Raziskave so pokazale, da so nekatere barve spominsko bolj učinkovite kot druge, npr. rumene barve so spominsko bolj učinkovite kot modre in spet rdeče bolj kot zelene, čeprav so včasih lahko tudi modre in zelene barve nadvse učinkovite. Spominsko učinkovitost je nadvse važno doseči pri zaščitnem znaku. Ni slučaj, da so zaščitni znaki okrogle ali trikotne oblike ali pa, da črne črke v znaku ležijo na rumeni, rdeči ali oranžni podlagi. Že dolga desetletja je tega, kar so ljudje, ki se bavijo s psihologijo reklame, to odkrili. Seveda pa ne smemo misliti, da samo optična in spominska učinkovitost že zagotavlja uspešno prodajo. Kot bo posameznik kupil je seveda odvisno tudi od motivacije. Lahko nam je neka stvar še tako všeč, a če se pri prodajnem pultu pojavijo s komentarji ljudje, ki so to že kupili, a niso zadovoljni, bomo počakali z odločitvijo. Kljub temu pa je važno, da je embalaža čustveno učinkovita, ker kupca privlači, medtem ko ga čustveno neučinkovita odbija. Čustveni odnos kupca do embalaže je rezultat tega, kar je kupec že doživel, njegove vzgoje in izobrazbe, ekonomskega položaja, socialne pripadnosti, določenih dogodkov iz mladosti, geografskega položaja idr. Nekateri narodi imajo zelo radi pestre barve, slike, oblike (npr. Italijani), medtem ko imajo Nemci rajši umirjene tone.

Za nas bo verjetno zanimivo, da so Američani ugotovili, da recimo slike pečene hrane na pločevinkah gredo bolj v promet, ker vzbujajo večji apetit kot pločevinke s slikami surove hrane. Torej se pri izbiranju, kaj bomo kupili porajajo neka specifična čustva. Zanimivo, mar ne?

Med zaznamovanjem embalaže nastane v kupcu prenos čustev (transfer) od embalaže na blago. Ako so barve,

slike, oblike in druge sestavine embalaže povzročile v kupcu prijetne počutke, poveže te počutke tudi z embaliranim blagom.

Poglejmo si nekaj eksperimentov:

Odlične sadne bonbone so zavili v lične papirčke, istočasno pa so prodajali enake bonbone po nižji ceni na vago (nezavite). Nakupovalci so ugotovili, da so zaviti in dražji okusnejši!!

Ali: zelo priljubljeno kavnino mešanico so embalirali v tri vrste zavitkov. Čeprav je bila v vseh zavitkih ista vrsta kave, je 86 odstotkov žena zahtevalo enega od zavitkov, češ da je v njem najboljša kava.

Svoj čas so prodajali pri nas pralni prašek radion rdeči in modri embalaži. Znatno več so prodali modrega, čeprav smo zgoraj dejali, da je rdeča barva bolj učinkovita, vendar je splošno znano, da za gotove stvari npr. za pralni prašek to ne velja. Ljudje povezujejo modro barvo verjetno s snegom, mlekom, ki imata rahle modre odtente.

Nič manj važen ni takozvani senzorni transfer. Posamezni občutki in zaznave so med seboj tako povežemo, da ponovno doživetja enega občutka ali zaznave vzbudi predstavo drugega občutka ali zaznave. Tako lahko v primerih močnih povezav lastnosti enega objekta pripisujemo drugemu objektu. Tako so povezani občutki barv in okusov.

L. Cheskin je anketiral 218 oseb, ki so mu dale sledeče odgovore:

72% oseb je odgovorilo, da se rdeča barva prilega sladkemu okusu;

61% je mnenja, da se zelena barva prilega kislemu okusu;

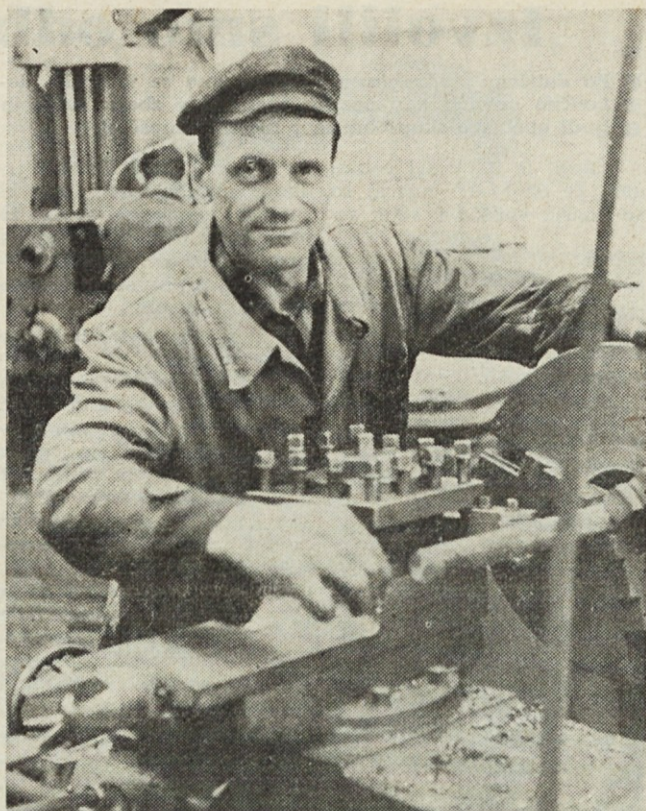
55% oseb meni, da se ru-

Izvolili smo odbornike

(nadaljevanje s 3. strani)
mo v zboru delovnih ljudi občinske skupščine dva odbornika, v občinskem zboru občinske skupščine tri odbornike in v mestni skupščini enega odbornika.

Volitve so uspele in od novih odbornikov veliko pričakujemo. Veseli bomo, če jih bomo večkrat slišali in videli kot odbornike, tudi čez leto in ne samo na zboru delovnih ljudi ob koncu mandata, kjer bodo podali obvezno poročilo dela občinske skupščine. Pričakujemo, da bodo trdna, neprekinjena vez med občinsko in mestno skupščino in našim kolektivom, da bomo skupno lažje usklajevali delo in interese naše delovne organizacije z intenzi širše družbene skupnosti.

VSEM IZVOLJENIM ODBORNIKOM ISKRENO ČESTITAMO!

Jože Miklavc strugar v strojni remontni delavnici. Stručnica mu pomeni del življenja.

mena barva prilega slanemu čun, posameznim okusom.

Takšnih poskusov so si strokovnjaki privoščili več, dra barva prilega grenkemu predno so postavili neke ugotovitve.

Poskusne osebe vidimo, da Vsak skrben opazovalec niso odgovarjale le po nal lahko sreča pri vsakodnevnih ključju, ker v tem primeru nakupih kako veliko vlogo ne bi smele presegati 25% igrajo senzorne asociacije na upošteva je verjetnostni ra- izbiro blaga. (se nadaljuje)

Bliža se dan krvodajalcev

Za žene in matere porod ne pomeni več tiste nevarnosti, kakor jo je pomenil nekoč. Danes se medicina z uspehom bori zoper zastrupitve ob porodu in njih usodne posledice. Smrtnost matere in otroka ob porodu se je tako znižala, da se tega dogodka materi ali ženi ni treba več bati.

Kljub temu pa so med nosečnostjo ali ob porodu in po njem še vedno možne krvavitve. Tedaj je transfuzija krvi edina pomoč.

Ce nosečnica ali porodnica izgublja kri, primanjkuje krvi tudi otroku, ki ga nosi ali, ki prihaja na svet. Takemu otroku pomaga tedaj edinole kri naših krvodajalcev.

Včasih je treba novorojenčku že prvo uro po rojstvu zamenjati vso kri. Če ne bi imeli na razpolago dovolj krvi, bi moral otrok umreti. Drugega zdravila, ki bi ga v takih trenutkih lahko rešilo smrti, do sedaj ne poznamo.

Nosečnost je treba včasih tudi prekiniti, zlasti če gre za izvenmaternično nosečnost ali za kakšno hudo bolezen, ki ne dovoljuje poroda. V takih primerih izgubi žena precej krvi. To kri ji moramo nadomestiti, če hočemo, da se zdrava vrne med nas.

Mnogo sveže krvi in krvne plazme je potrebno pri ginekoloških operacijah v porodnišnicah in bolnišnicah za ženske bolezni. Premnogim je nadvse potrebna še pred operacijo, saj jim s transfuzijo krvi povečamo odpornost, da laže prestanejo operacijo.

Za vse take in podobne primere mora biti v porodnišnicah in bolnišnicah za ženske bolezni vedno dovolj krvi, kajti nadomestiti je ne more nobeno drugo zdravilo.

Tudi v našem kolektivu se tega zavedamo in vsako leto izpolnjujemo to svojo dolžnost s krvodajalskimi akcijami. V naslednjem mesecu pa se bomo vsi krvodajalci zbrali, pogledali koliko smo prispevali ter se domenili za vnaprej.

Takrat bo tudi proslava dneva krvodajalcev, ki ga praznujemo 4. junija.

Majda Gorše

40 let gasilstva v Saturnusu

V februarški številki Glasa Saturnusa smo poročali o občnem zboru našega gasilskega društva in o doseženih uspehih na področju požarne varnosti, ki so rezultat sistematičnega in vztrajnega dela. Občni zbor je z zadovoljstvom ugotovil napredek v tej panogi našega udejstvovanja, ki je še posebej v interesu skupnosti, saj nam je dobra požarna varnostna zaščita porok, da bomo sproti odstranjevali nevarnosti požarov in da smo obenem pripravljeni in sposobni požar hitro udušiti, v primeru, da bi se pojavil. Seveda pa ni uspeh odvšen samo od naše volje, izvežbanosti in discipliniranosti gasilcev, temveč tudi od opreme gasilske ekipe. Tudi o tem je bilo govora na občnem zboru in ugotovljeno, da gasilska oprema ni zadovoljljiva za učinkovito udejstvovanje, da je več ali manj zastarela ter je nujno, da jo obnovimo, dopolnimo in moderniziramo. Zlasti nam je potrebno prevozno sredstvo, saj se brez njega gasilska četa ne more hitro kretati in pravočasno poseči pri gašenju požara. V vidu moramo namreč imeti naše raztresene obrate in da smo kot prvi dolžni priskočiti na pomoč tudi obratu Zalog in obratu Polje v primeru požara. Brez prevoznega sredstva, bi ostala vsa naša požarna služba neučinkovita prav takrat, ko bi morala hitro dejstvovati. Zato je občni zbor sklenil prikazati vodstvu podjetja kot nujno omejeno potrebo po dopolnitvi gasilske opreme, kamor pa ne spada samo prevozno sredstvo, temveč še druga oprema kot n. pr. aparati za dihanje in drugo.

Razen gornjih predlogov za dopolnitev gasilske opreme so člani na občnem zboru še poudarili, da se čimprej odstranijo ognja nevarni objekti kot zabojarina, baraka pri smetišču idr.

Vsi ti predlogi so bili že ureditvene odločbe. Tudi v strokovnem pogledu so bili storjeni koraki za izboljšanje, zaenkrat s krajšimi tečaji za predelavce in odgovorne osebe, v kratkem pa sledijo tečaji za izprašane gasilce.

Za zaključek je naše dosedanje delo v mesecu aprilu tega leta pregledala še požarnovarnostna inšpekcija Mestnega sveta Ljubljana. Pregled je bil zelo temeljit in se je odvijal ob sodelovanju naših strokovnih služb. Rezultati pregleda vseh naših obratov so ugodni, saj smo po večini odpravili pomanjkljivosti, ki so bile pred leti ugotovljene po isti inšpekciji, obenem pa smo ob sodelovanju za imenovano inšpekcijo našli marsikatero ugodno rešitev oziroma sugestijo za požarnovarnostno preventivo.

Ob taki ugodni bilanci mislimo, da lahko pristopimo k proslavi 40. obletnice našega gasilskega društva, ki bo 1. junija letos. Sestavljen je že program proslave, ki bo potekala na športnem prostoru »Slovana« na Kodeljevem. Na proslavo bomo povabili med drugim tudi gasilsko četo iz Niklasdorfa - Avstrija glede na naše sodelovanje na proslavi 100-letnice gasilskih društev Avstrije v Leobnu v preteklem letu. Naša tekmovalna gasilska četa je kot že povedano, prejela od župana Niklasdorfa ob lanskem tekmovanju v Leobnu plaketo in je zato povsem na mestu, da povabimo gasilce imenovane kraja na našo proslavo. Tako je bilo tudi predlagano in sprejeto na občnem zboru gasilskega društva. Na proslavi pa bodo nastopale razen naše gasilske čete še druge povabljene čete, predvsem iz moščanskih sosednjih tovarn. Ekipe bodo izvajale praktične vaje, kot se bodo prijavile. V programu so naslednje praktične vaje: šolski trodelni napad, polaganje cevi in štafeta 9 x 50 m.

Na proslavi bo naše gasilsko društvo prejelo prapor, ki ga po 40. letih udejstvovanja vsekakor zasluži. Razen tega bodo podeljena zaslужnim članom še priznanja za njihovo požrtvovalno društveno delo. Proslava obletnice bo torej dostojen zaključek gasilske tradicije naše tovarne za preteklih 40 let.

Na koncu še naslednje obvestilo: za Dan zmage 9. maj bo proslava v Hali Tivoli. Naša gasilska ekipa je povabljena, da sodeluje na tej proslavi v času tedna varnosti

(5.—9. 5.) skupaj s poklicno gasilsko četo iz Ljubljane in prostovoljno gasilsko četo iz Brezovice. Povabilo pomeni vsekakor priznanje in dokaz, da naši dosedanja napori in uspehi niso ostali neopaženi.

Kot najnovejša pa še tole: naš skromni in požrtvovalni industrijski gasilec tov. Kos Anton je v mesecu aprilu t. l. s prav dobrim uspehom opravil izpit za gasilskega častnika, kot prvi v naši tovarni. Tov. Kosu iskreno čestitamo.

Jože Arh

Tito o liku komunista

»Člani komunistične partije in komunistične mladine Jugoslavije, morajo biti vedno tam, kjer je najtežje, drugim morajo kazati primer discipline, tovarništva, požrtvovalnosti in hrabrosti.«

(Borba, 1941)

»Komunisti so se vedno odlikovali z visokimi vrlinami pravičnosti, kot iskreni resnicoljubni ljudje, ki so bili primer drugim. Nam se ni potrebno boriti proti buržoaziji in kapitalizmu z lažjo, temveč z resnico.«

(Iz govora na II. kongresu KP Hrvatske leta 1948)

»Najboljša lastnost komunista je samokritičnost, strogost do samega sebe, do svojih napak, a tudi sprejemanje kritike drugih, če je ta na mestu, to seveda z razlogom. No, če bomo v prvi vrsti strogi do samega sebe, to je samokritični do najvišje stopnje, potem ne bo potrebno, da nas drugi kritizirajo.«

(Iz govora na II. kongr. KP Srbije, 1949)

»...komunisti morajo povsod dajati vzgled in biti prvi. A da bi lahko prednjačili, ker je naše ljudstvo zelo bistro, se morajo oborožiti s teoretičnim znanjem in poznavanjem problemov.«

(Iz govora slušateljem Višje partijske šole B. Bakovič)

»Kdaj je potrebno, da član Partije disciplinirano izpolnjuje svoje naloge? On jih mora izvrševati dosledno in disciplinirano tedaj, kadar je to odločila večina članov Partije...«

(Iz govorov na konferenci divizije gardistov 1951)

»Komunisti... morajo ustvarjati javno mnenje v državi in ne razni gnili narhodemokrati ali konfuзни malomeščani.«

(Iz govora na IV. plenumu CK ZKJ 1954)

»Komunisti se morajo stalno učiti: učiti se morajo v vsakodnevni praksi in to prakso vsklajevati z znanostjo marksizma in leninizma, toda pri tem ne delati šablonsko.«

(februar 1956)

»V našem bujnem družbenem razvoju je naloga komunista, da je nosilec in idejni inspirator nenehnega izpopolnjevanja oblik in metod tega procesa. Smelo odstranjevanje nepravilnosti in zastarelih oblik zahteva od komunista, da stalno spremlja in proučuje celokupno družbeno gibanje..., in ne, da se ukvarja le z ozkim praktikizmom.«

(Iz referata na VII. kongresu CKJ 1958)

»Jasno je, da so komunisti, kadar je beseda o težkih in zapletenih gospodarskih in splošno družbenih problemih, lahko le nosilci pravilnega usmerjanja in reševanja in da bi bilo narobe, če bi si mogoče posamezne organizacije ZK prisvojile pravico, da dirigirajo in komandirajo.«

(Iz zaključnih besed na IV. plenumu IK CK ZKJ 1962)

»Danes je potrebno, da so v ZK najzavednejši — tisti, ki bodo lahko še naprej nosilci revolucije.«

(Iz intervjuja ob priliki Dneva republike 1967)

»Komunisti moramo biti avantgarda ljudstva in ne njegova ovira.«

(IX. kongres ZKJ, Beograd 1969)

Naši gasilci, ki so si s trdim delom pridobili priznanja tudi izven naših meja.

Kje in kako lahko kupite naše izdelke

- Naša proizvodnja je pestra in posamezni izdelki so zelo uporabni. Zgodi se, da potrebujemo doma kaj od tega in se nam zdi neumno, hoditi v trgovino kupovat kar sami izdelujemo, zato povprašamo, kje in kako bi kupili posamezne izdelke, da bi lahko pošteno prišli do njih. Saj vemo, da se tihotapiti mimo vratarja ne sme in tudi ne da.

KJE LAHKO KUPIMO IZDELKE EMBALAZE?

Tovarišico Fani Podgornikovo v skladišču vzorcev v večini vsi poznamo. Pravijo, da jo mladi Saturnužani prej spoznajo kot direktorja podjetja, saj so taki začetniki najbolj neumni na pisane škatlice in pladnje, zato hitro pozvedo, kje se jih lahko dobi.

Pri tovarišici Podgornikovi lahko kupimo vse izdelke embalaže, včasih tudi mopovede zadnje svetilke iz OTP. Izdelki so največ IV. vrste in se njihova cena giblje od 0,30 do 15,00 dinarjev. Prodaja se samo za člane naše delovne organizacije. Če kdo preprodaja naprej, tovarišica Fani kmalu zve — tako pravi — in ta ne dobi nič več. So bili že primeri preprodavanja v Bosni, naših hribovskih vaseh in tudi po drugih tovarneh. Seveda so se stvari končale na sodišču. Zato sedaj nihče ne dobi večjih količin izdelkov.

Vsak zaposlen lahko kupi izdelke vsak ponedeljek, sredo in petek vd 8.45—10. ure. Največ je naprodaj takih izdelkov, ki jih takrat delajo. Največ kupujejo luksuzne škatle — posebno če so nove in lepe, pladnje vseh vrst, škatle za sladkor, kavo in marmelado, med ter mast. Tudi hoboki so hitro razprodani. Tov. Podgornikova je rekla, da se včasih tudi stepejo zaradi vrste.

Kadar je več izdelkov, jih pošljejo v obrat Zalog, tam jih prodasta Milka in Silva — tako da tudi Založani pridejo na svoj račun.

Člani veliko kupujejo, lansk leto je bilo prodanih izdelkov kar za 3 milijone.

Vendar pa Fani pravi, da je najbolj zadovoljna, kadar nima kaj prodajati, tega mnenja smo verjetno vsi, saj to pomeni, da dobro delamo in ni izmeta.

Če hočemo kupiti izdelke I. vrste jih tudi lahko dobimo le, da za isto ceno kot v trgovini. To pa zato, ker se vsa naša prodaja izdelkov slabše kakovosti opravlja preko trgovine Mercator in ji odvajamo 10% davka. Poteka pa tako: Najprvo gremo v komercialno v prodajni oddelek k tovarišici Casarjevi po naročilnico, z njo gremo k Fani v skladišče vzorcev, od tu v ekspedit, potem pa plačati v trgovino Mercator in nazaj po izdelek (seveda upehani). To je dolga in naporna pot, ki je ne priporočamo — bolje je iti kar v trgovino.

Veliko izdelkov damo za darila in pa za »bakšič«, saj danes je že taka navada, da ne boš zlepa dobil, če ne boš kaj stisnil v roko. Morda bo kdo trdil, da je tega že preveč in da smo naravnost okuženj z razmetavanjem denarja, jaz bi se z njim popolnoma strinjal. Na primer: Vsak mesec se da »kar tako« okrog 40—50 cocktail pladnjev, ki stane eden okoli 2800 starih dinarjev. Veliko pa je še drugih raznih škatlic in škatelj. Vendar pa tovarišica Podgornikova temu ne more nič pomagati. Ona pridno dela in njeni nadrejeni so z njenim delom zelo zadovoljni. Rada pa bi večje in primernejše prostore in morda še kaj.

KJE KUPIMO IZDELKE O T P ODDELKA?

V tem oddelku izdelujejo termične aparate: kuhalnike, pečji, kaloriferje in svetlobne

predmete za motorno industrijo.

Te izdelke se lahko kupi pri tovarišici Kosce v ekspeditu. Tu pri njej ni nikoli vrste tako kot za embalažo, to pa zato, ker se spleča kupiti le termične izdelke, ki so nekoliko cenejši, vse drugo za avtomobile in podobno pa je tu pri njej še dražje kot v trgovini. Kuhalnike, pečji in kaloriferje se hitro proda in so enake kakovosti kot oni v trgovini. Kupite jih lahko vsak dan, ob vsaki uri v ekspeditu OTP pri tovarišici Koscevi. Na zalogi pa so izdelki le takrat, ko se izdelujejo.

Ta delovna enota pa zaposlenim nudi tudi usluge galvaniziranja (niklanje, kromanje, cinkanje). Ta postopek pa poteka takole: najprej je potrebno dovoljenje tov. inž. Gogale ali Jarca, potem se gre v ekspedit k tovarišici Koscevi po naročilnico, z njo se gre v pripravo dela in se izda delovni nalog. Po opravljenem delu se na podlagi izvršenih ur galvaniziranja in 100% dodatne režije izdela račun. Če ni član kolektiva se mu pribije od 500—700 %

režije. Največ se prosi za usluge kromanja in to predvsem odbijači, kolesne kape, maske, izpušne cevi mopovedov, kolesa in tudi okvirje za štedilnike.

Da bi kdo izkoriščal to možnost z dobičkarstvom ni primere. Zelo malo je takih, ki se te možnosti poslužujejo večkrat v letu. Ena ura dela stane okoli 10 N din.

Tudi primerov, da se komu naredi zastoj brez plačila z intervencijo vodilnih je sila malo in še to za take malenkosti, za katere bi stalo pisanje računov več kot je vredno delo. Tako mi je povedal in v debeli knjigi kaval kalkulant, ki izdelava račune — tovariš Dušan Trifunović.

Slavko Gerlica

Prenehanje dela po volji delavca

Ljubljansko službo za pravno pomoč je oktobra lanske leto zaposlilo za pravni nasvet 346 članov sindikatov, od tega 283 s področja Ljubljane. Največ nasvetov, to je 89, je bilo danih članom iz delovnih organizacij storitvenih dejavnosti, 72 iz industrije in rudarstva, 42 družbenih dejavnosti, 25 gradbeništva, 15 kmetijstva, 13 iz prometa, itd.; na prvem mestu so bili spori glede prenehanja dela (51), sledijo spori zaradi osebnih dohodkov (26), kršitev delovnih dolžnosti (24), razporeditev na drugo delovno mesto (20), itd. in — seveda 66 spornih zadev iz socialnega zavarovanja.

Način prenehanja dela je v smislu določil TZDR seveda enostaven. Toda v praksi se izkaže, da je svobodna izbira delovnega razmerja za delavca pravzaprav precej manjša, kot to izhaja iz zakona in po katerem imajo tako delavci kot delovna organizacija enake dolžnosti glede odpovednega roka. Delavec, ki si namreč najde drugo zaposlitev, bi moral to nastopiti v novi delovni organizaciji v določenem roku, ki pa je ponavadi precej kratek (največ do enega meseca od neva, ko je delavec po razpisu izbran). Toda večina delavcev mora ostati po odpovedi na delu še več kot 30 dni. Zato se mnogi — katerih delovne organizacije ne dajo privolitve za prenehanje dela — znajdejo v dokaj neprijetnem položaju, ker morajo v dosedanj delovni organizaciji ostati še določen rok, ki velikokrat traja tudi 4 do 6 mesecev. Ponavadi pa delovne organizacije, kjer so si našli zaposlitev miso pripravljene

ne čakati toliko časa in prihaja tudi do primerov, ko je delavec v prejšnji delovni organizaciji odpovedal, nova pa ne želi in ne more čakati do izteka odpovednega roka. Ponavadi vztrajajo delovne organizacije na tem, da delavci delajo do konca odpovednega roka, nočejo pa pristati na preklic delavčeve odpovedi ne glede na to, da vedo, da je zaradi tega izgubil možnost za novo zaposlitev.

Delavci se zaradi navedenega povečini obračajo za nasvet, ali naj zato samovoljno zapustijo delo. Toda v smislu določil TZDR izvede delovna organizacija glede samovoljnega prenehanja dela predpisan postopek in ta lahko traja tudi dalj časa. Delovno knjižico dobi delavec šele ob vročitvi odločbe o samovoljnem prenehanju dela. Večkrat pa delovne organizacije niti nočejo ugotavljati dejstva samovoljnega prenehanja dela in vztrajajo na

me, da delavcu — ki ni delal — ne pripada osebni dohodek, delovno razmerje pa mu preneha že zato, ker se ni določen čas zgledil v podjetju. Zanimivo je, da imajo pri tem največ težav prav najboljši delavci, medtem ko teh ovir nimajo tisti, ki uživajo sloves nediscipliniranih in slabih delavcev.

Zaradi navedenega imajo največ težav delavci v slabših delovnih organizacijah, kjer so tudi slabše plačani. Če se jim po več letih dela ponudi priložnost za boljše zaposlitev, je ovira odpovedni rok. Ker delovna organizacija ponavadi ne privoli v skrajšanje roka, si tak delavec praktično sploh ne more privoščiti spremembe svoje zaposlitve, saj bi bil — v primeru, da bi najprej odpovedal in potem iskal zaposlitev — riziko prevelik, če ne bi našel druge zaposlitve. Hkrati bi bil oškodovan še za namdestilo ob brezposelnosti.

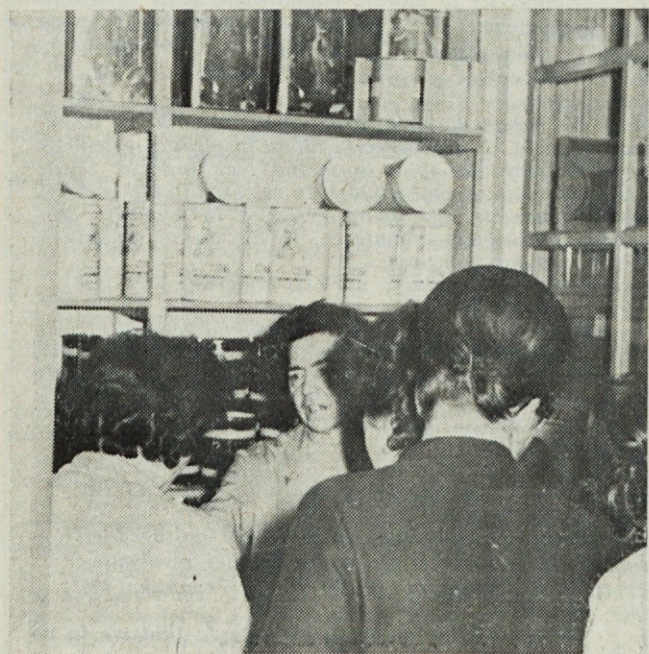
Analitične zahteve delovnega mesta

Pod analizo delovnega mesta pomeni vse za to mesto določene pogoje. Od člana delovne organizacije lahko pričakujemo samo na ta način, da bo na zadovoljiv način izpolnjeval vse naloge na svojem delovnem mestu.

Analitični opisi delovnih mest so strokovna podlaga sistematskega zaposlovanja, usmerjanja in prilaganja kadrov, zaščite pri delu, organizacije in racionalizacije dela in pa tudi razdeljevanja dohodka. Vzajemno s razdeljevanjem osebnega dohodka se uporabljata tudi takimenošana analitična ocena delovnega mesta, mora izpol-

mejnati vse za to mesto določene pogoje. Od člana delovne organizacije lahko pričakujemo samo na ta način, da bo na zadovoljiv način izpolnjeval vse naloge na svojem delovnem mestu.

Analitični opisi delovnih mest so strokovna podlaga sistematskega zaposlovanja, usmerjanja in prilaganja kadrov, zaščite pri delu, organizacije in racionalizacije dela in pa tudi razdeljevanja dohodka. Vzajemno s razdeljevanjem osebnega dohodka se uporabljata tudi takimenošana analitična ocena delovnega mesta, mora izpol-

Tu člani kolektiva kupujejo izdelke embalaže. Prostor je občutno premajhen.

Spremembe v delitvi celotnega dohodka

- Uresničevanje gospodarske reforme in poglobljanje samoupravljanja pogojeta tudi spremembe v gospodarski zakonodaji. To smo doživeli tudi letos s spremembo in dopolnitvijo temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka v delovnih organizacijah (Uradni list SFRJ 32/68), temeljni zakon o podjetjih ter zakon o sredstvih in knjigovodstvu delovnih organizacij (Uradni list SFRJ 48/68).

V teh spremembah je nekaj bistvenih novosti pri ugotavljanju in delitvi celotnega dohodka delovnih organizacij.

Da bi delovni ljudje v združenem delu z družbenimi sredstvi, ki so jim dana v upravljanje, lahko pridobivali dohodke in z njim razpolagali v vseh oblikah združenega dela (delovnih enotah, obratih, podjetju ali raznih združenjih), kot z rezultatom svojega in družbenega dela, uvaja zakon nov pojem: »samostojna organizacija združenega dela« (v nadaljnjem: samostojna organizacija). Samostojne organizacije so vse oblike združenega dela, ki jim statut ali pogodba na podlagi statuta daje pravico pridobivanja in delitve dohodka. Najnižja oblika združenega dela je delovna enota, kar nedvomno izhaja iz določb zakona.

Za spodbujanje splošnega družbenega razvoja, izenačevanje pogojev za pridobivanje dohodka, zagotavljanje materialne osnove dela in čim bolj dosledno izvajanje načela delitve po delu se z zakonom lahko predpišejo ukrepi za družbeno usmerjanje delitve dohodka, v številni tudi ukrepe, s katerimi se odpravljajo razlike pri dohodkih in osebnih dohodkih, ki ne temelje na rezultatih dela.

Zakon predvideva možnost, da se predpiše progresivno obdavčenje sredstev izločenih za osebne dohodke in sicer tistega dela, ki presega višino osebnih dohodkov, ugotovljenih s sporazumom oziroma z zakonom, s čimer se bo lahko onemogočilo nagrajevanje delavcev nad doseženo produktivnostjo in vloženim delom.

NOVOSTI V UGOTAVLJANJU CELOTNEGA DOHODKA IN DOHODKA

V celotni dohodek, ki ga doseže delovna organizacija v svojem poslovanju, se všteta vrednost prodanega blaga in opravljenih storitev, dohodki iz maslova skupnega poslovanja, dohodki od obresti, dotacij, subvencij, hranilno kreditnega poslovanja ter izredni dohodki. V celotni dohodek se všteta tudi notranja realizacija, to je vrednost prej maštetih dohodkov, ki je bila dosežena z drugimi samostojnimi organizacijami v delovni organizaciji sami, to je realizacija dosežena med delovnimi enotami in drugimi oblikami združenega dela, ki imajo položaj samostojne organizacije. Notranja realizacija, ki nastaja v prometu med nesamostojnimi delovnimi enotami, se ne všteta v celotni dohodek. Celotni dohodek se ugotavlja po fakturirani realizaciji. V celotni dohodek se ne všteta obresti od sredstev rezervnega sklada in sklada skupne porabe, ker so dohodek teh skladov.

Razlike pri ugotavljanju celotnega dohodka po tem zakonu so:

— celotni dohodek se ne ugotavlja po načelu plačane, temveč fakturirane realizacije. Zaradi prehoda s plačane na fakturirano realizacijo se bo, predvsem v letu 1969, zvečal celotni dohodek delovnih organizacij, v zvezi s tem pa se bo relativno zvečal tudi dohodek, ki pa bi ga morale delovne organizacije uporabiti v prvi vrsti za povečanje dolgoročnih naložb;

— v celotni dohodek se všteta, kot spodbuda, da bodo samostojne organizacije vlagale svoja denarna sredstva v banke oziroma kreditirale druge gospodarske organizacije, tudi obresti, ki so

po dosedanjih predpisih povečevale poslovni sklad;

— v celotni dohodek se všteta le prometni davek od prometa storitev in nič več tudi od prodaje ma drobnost.

KAKO UGOTAVLJAMO DOHODEK

Dohodek ugotavlja samostojna organizacija, tako da odšteje od celotnega dohodka materialne stroške poslovanja in amortizacijo in to v zneskih, ki se nanašajo na poslovanje iz katerega je bil dosežen celotni dohodek. Zakon pa tudi omogoča, da se materialni stroški poslovanja, ki niso odvisni od obsega poslovanja in amortizacije, lahko v celoti, večji del ali samo ustrezni del nadomestijo iz celotnega dohodka. Ker samostojna organizacija lahko izbira kolikršen del materialnih stroškov, ki niso odvisni od obsega poslovanja bo nadomestila iz celotnega dohodka, je razumljivo, da dohodek delovne organizacije ne bo odvisen le od dejanskih rezultatov poslovanja, temveč tudi od načina obračuna teh materialnih stroškov. S tem določilom je zakon omogočil večjo poslovno samostojno organizacije, saj pri boljšem poslovanju lahko nadomesti iz celotnega dohodka več materialnih stroškov poslovanja in amortizacije ali nasprotno; ko dosega slabši poslovni uspeh, lahko iz celotnega dohodka pokrije le materialne stroške poslovanja in amortizacijo, ki se nanašajo na dobo, v kateri je dosežen celotni dohodek in tako poveča svoj dohodek.

Pojem »dohodek« je v novem zakonu bistveno drugačen, kot je bil v dosedanjem pomenu — v grobi primerjavi pomeni dosedanji »neto produkt«. Glavna razlika med dosedanjim in novim dohodkom je v tem, da se je dosedanji dohodek ugotavljal kot razlika med celotnim dohodkom in poslovnimi stroški, ki so obsegali: materialne stroške, amortizacijo, pogodbeno in zakonske obveznosti (oba izraza iz nove terminologije) ter prometni davek, novi dohodek pa se ugo-

taavlja le kot razlika med celotnim dohodkom ter materialnimi stroški in amortizacijo. Glede na to je novi dohodek večji od dosedanjega za takomenovane pogodbeno in zakonske obveznosti.

Po dosedanjih predpisih se je dohodek delil na sklade in na osebne dohodke, po novem zakonu o dohodku pa se deli na del za sklade, na del za osebne dohodke in na del za pokrivanje pogodbenih in zakonskih obveznosti. Samostojna organizacija lahko odloči, da iz dohodka krije tudi posamezne izdatke za potrebe družbenih služb ali organizacijam, ki opravljajo omenjeno dejavnost.

Samostojna organizacija, ki v zaključnem računu izkazuje izgubo, mora sestaviti svoj sanacijski program, kar v sedanjih predpisih ni bilo predpisano.

Novi zakon prinaša tudi novi pojem »dobiček«. Dobiček predstavlja razliko med realizirano (fakturirano) prodajno vrednostjo in lastno ceno (v lastni ceni je všteti tudi prometni davek) izdelkov in storitev, trgovskega blaga, materiala in odpadkov, razliko med dohodki in izdatki hranilno kreditnega poslovanja ter razliko med izrednimi dohodki in izdatki. Če tako ugotovljenemu dobičku dodamo še pogodbeno in zakonske obveznosti ter prometni davek in osebne dohodke dobimo dohodek, identičen dohodku po prejšnji razlagi odnosno načelu ugotavljanja dohodka.

MATERIALNI STROŠKI POSLOVANJA

Materialni stroški poslovanja so po temeljnem zakonu vsi stroški, ki so bili potrebni za doseg celotnega dohodka, razen amortizacije in izdatkov, ki se po tem ali kakšnem drugem zakonu nadomeščajo iz dohodka ali iz skladov in drugih posebnih sredstev samostojne organizacije.

Materialni stroški so:

— porabljeni material (material, polizdelki, rezervni deli, gorivo, mazivo, elektrika, voda, plin, drobni inventar, varstvene obleke in obutev);

— proizvodne storitve drugih (vzdrževanje osnovnih sredstev, prevozi, potni stroški, ptt stroški itd.);

— neproizvodne storitve drugih (najemnine, reklama, reprezentanca, strokovno izobraževanje delavcev, avtorski honorarji, stroški za svetovanja itd.);

— dnevnice, terenski podatki, nagrade vajencem, delovne obleke, prevoz delavcev na delo itd.);

— drugi materialni stroški (sodne in druge takse, stroški s predvojaško vzgojo ipd.).

Kot materialne stroške je razumeti tudi izredne izdatke, čeprav v zakonu niso izrecno navedeni.

Nekatere teh stroškov lahko delovna organizacija razmerji na daljšo dobo (več let); s tem se ne obremenjuje celotni dohodek, ki se dejansko ugotavlja za krajše obdobje.

Vse pogodbeno in zakonske obveznosti se tudi vračunajo (v kalkilirajo) med stroške.

Pogodbene obveznosti zajemajo izdatke oziroma prispevke, ki jih samostojna organizacija izplačuje po pogodbah določenim pravnim osebam.

Pogodbene obveznosti so:

— obresti od kreditov za osnovna in obratna sredstva;

— zavarovalne premije;

— provizija in druga plačila za bančne storitve;

— prispevki in članarine;

— druge pogodbene obveznosti.

Zakonske obveznosti so prispevki, ki temeljijo na zakonu ter obsegajo:

— obresti od poslovnega sklada;

— prispevek za rabo mestnega zemljišča;

— vodni prispevek;

— prispevek za Skopje;

— prispevek za stanovanjsko gradnjo;

— druge zakonske obveznosti.

Glede na precejšnje spremembe v delitvi in ugotavljanju celotnega dohodka bi lahko organizirati poseben seminar, kjer bi se vodstveni kadri in člani samoupravnih organov o tem še podrobneje seznanili.

Kdaj rekreacija tudi na delovnem mestu?

Na zadnji seji IO naše sindikalne podružnice so člani razpravljali o programu dela za bodoče obdobje. Med drugim je tudi komisija za šport in rekreacijo predlagala svoj program.

Med tem se mi je utrnila misel, da rekreacijo resda potrebujemo in da nam je v korist tudi sicer vsaka sprememba. Pri tem pa popolnoma pozabljamo tudi na rekreacijo med odmorom ob malici. Prav je, da skrbimo, da se bomo prijetno počutili koncem tedna in v nedeljo, hodili na izlete in se sprostiti. S tem pripomoremo sami sebi, da se vrnemo bolj spočiti in bolj vedri v ponedeljek na delo.

Ni prav, da ob tem zamenjamo naš delovni čas. Se

vedno se ob malici zbiramo največ v jedilnici in se vrnemo takoj nazaj v delovno dvorano, še huje pa je, da malicamo kar ob stroju in svojim dihalnim organom ni tedaj ne privoščimo svežega zraka. Pravilno bi bilo, da se med delovnim odmorom ne bi nihče zadrževal na delovnem prostoru in bi takrat lahko odprli okna, naredili prepah in tako pripravili delovni prostor za naslednje štiri ure dela. Prav bi bilo, da bi se vsaj sprehodili po dvorišču, imeli dovolj klopi, da bi posedeli na soncu in se vsaj tedaj nadihali svežega zraka.

Menim, da to z dobro voljo nas vseh ne bi bilo težko urediti. Kaj mislite vi o tem?

Majda Gorše

Z mladinsko delegacijo v Nemčiji

Mladinska organizacija Landesjugendring iz dežele Baden-Württemberg je povabila delegacijo Zveze mladine Slovenije na obisk. Namen obiska je bil vzpostavitev stikov med mladino Baden-Württemberga in Slovenije. ZMS je povabila sprejela in sklenila, naj odpotuje v Nemčijo 10-članska delegacija pod vodstvom predsednika ZM Ljubljana tov. Boruta Miklavčiča. V delegaciji smo bili predstavniki ljubljanskih tovarn in Mestnega komiteja ZMS Ljubljana.

V četrtek 20. marca smo se člani delegacije sestali, da se dogovorimo o vseh problemih v zvezi z odhodom. Tu smo tudi zvedeli nekaj več o naših gostiteljih.

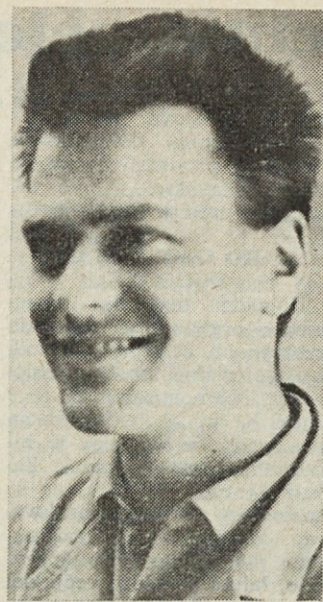
Dežela Baden-Württemberg je ena od zveznih dežel Zahodne Nemčije. Ima približno 8 milijonov prebivalcev, po površini pa je skoraj dvakrat večja od Slovenije. Dežela ima že staro zgodovino, v srednjem veku je imela lastne kralje tako kot tudi mnogo drugih nemških dežel. Glavno mesto je Stuttgart, ki leži v kotlini. Zaradi svoje lege je dostikrat prekrita z debelo plastjo megle, ki jo povečuje še dim iz okoliških zelo industrializiranih predmestij.

Deželni mladinski krožek — Landesjugendring je organizacija, v kateri so vključene mladinske sekcije skoraj vseh nemških strank. V tej pisani sestavi je socialistična mladina, katoliška, krščansko-demokratska ter tudi razne študentske skupine, bolj ali manj levičarsko usmerjene. Glavni namen krožka je, da bi bolje izkoristili finančna sredstva itd., zato imajo skupne mladinske domove. Sicer pa to ni neka organizacija nad vsemi sekcijami, temveč le združuje organizacije, ki so same, seveda popolnoma samostojne.

Odhod je bil določen za soboto, 22. marca. Ob 22,30 uri smo se zbrali na kolodvoru v polnem sestavu. Po kratkem poslavljanju in kratki zamudi je vlak potegnil proti Jesenicam. Avstrijo smo večinoma prespali in proti jutru smo prispeli na nemško mejo. V Münchnu smo prestopili na drug vlak,

vmes pa smo imeli ravno dovolj časa za bežen sprehod po mestu. To je bilo za večino članov delegacije prvo srečanje z Nemčijo. Tu smo spoznali imenitno bavarsko pivo, katerega smo v naslednjih dneh precej uničili. Po kratki vožnji smo prispeli v glavno mesto dežele naših gostiteljev — Stuttgart. Tu nas je pričakal sekretar deželnega krožka Jörg-H. v. Bülow s prevajalcem in seveda z obveznimi novinarnji lokalnih časopisov. Po kratkem postanku smo se odpeljali naprej v Weil der Stadt, kjer smo stanovali v mladinskem domu Johannaesa Keplerja. Mesto s kakih 5000 prebivalci leži 30 km od Stuttgarta. Tu se je rodil znameniti astronom in fizik Kepler, po katerem se imenuje tudi mladinski dom.

V ponedeljek je bil prvi uradni dan našega bivanja v Nemčiji. Najprej nas je sprejel župan Weil der Stadt. Po pozdravnih govorih je srečanje minilo v prijateljskem vzdušju. Za tem smo si skoraj ogledali Keplerjev muzej, žal odgovornega moža s ključmi ni bilo in tako smo se, prikrajšani za zanimiv ogled, odpeljali nazaj v naš dom. Tu so se pričeli razgovori s predstavniki deželnega krožka. Najprej so gostitelji predstavili svojo organizacijo, način dela in cilje, nato pa smo tudi mi prikazali našo zvezo mladine. Naši sogovorniki so se zelo zanimali za našo organizacijo, vendar smo opazili, da niso najbolje seznanjeni s stanjem pri nas. Pozneje smo prišli na konkretnjša vprašanja o oblikah sodelovanja Med mladino. Ti naj bi se

Edo Martinčič, programer — organizator I. v novem IBM oddelku

razvijali z izmenjavo mladinskih skupin, ki bi letovale v raznih krajih, ter z organiziranjem raznih kulturnih in športnih prireditev. Pogovor je trajal še pozno popoldne. Zvečer smo videli tudi nekaj filmov o Baden-Württembergu.

Drugi dan obiska smo se že zgodaj odpeljali v Stuttgart, kjer smo si ogledali zgradbo deželnega parlamenta. To je nova, moderna zgradba, opremljena z vsem udobjem, vključno s klimatsko napravo. Tu nas je sprejel tudi predsednik skupščine g. Camill Wurz in nas zadržal na kratkem razgovoru. Nato nas je povabil na kosilo, ki mu je prisostvoval tudi naš konzul v Stuttgartu.

Popoldne smo si bežno ogledali mesto in se povzpeli na znameniti stuttgartski televizijski stolp. Z razgledom po mestu ni bilo nič, lahko pa smo občudovali simpatično meglo. Zvečer smo si ogledali še en mladinski dom. Tudi ta je kot vsi ostali zelo dobro opremljen za različno udejstvovanje mladine, od kiperskih in fotografskih delavnic do knjižnice.

V sredo smo nadaljevali pogovore s predstavniki mest in organizacij, ki se zanimajo za izmenjavo mladine z našimi mesti. Vsak od njih je na kratko predstavil svoje mesto in povedal želje. Pogovori so trajali tudi popoldne. Med drugimi smo povabili delegacijo Landesjugendringa naj pride v juniju na obisk v Slovenijo, kar so z zadovoljstvom sprejeli. Zvečer smo se odpeljali v Stuttgart na večerjo v jugoslovansko restavracijo, kamor nas je povabil mimo programa naš konzul. Na večerji so bili tudi predstavniki kulturnega ministrstva in deželnega mladinskega urada.

V četrtek smo bili gostje DGB, t. j. mladine delavskega sindikata. Ogledali smo si tovarno avtomobilov v Neckarsulmu. To je bil zelo zanimiv obisk, ker smo med drugim videli tudi izdelavo Wanklovih motorjev. Po kosilu smo se spustili v bližnji rudnik soli Friedrichshall. Tu smo imeli kratek intervju za

stuttgarsko TV. Zvečer smonam se vrste tehtnic. Posebe no zanimive so elektronske tehtnice, ki poleg teže računajo tudi ceno. Ta dan nas je sprejel še župan v mestu Tailfingenu.

Petek je bil zadnji dan našega bivanja v Nemčiji. Peljali so nas v Balingen, ki leži jugozahodno od Stuttgarta. Najprej nas je sprejel župan, nato pa smo si ogledali znano tovarno tehtnic Bizerba. Tovarna je privatna in že 102 leti v posesti ene družine. Zaposluje 3500 delavcev in je ena največjih tovrstnih tovarn na svetu. Pokazali so

Edo Martinčič

Vojaki pišejo

Spoštovani urednik!

Najprvo vas prav lepo pozdravljam in želim vam in celotnemu kolektivu čim večje uspehe.

Jaz sem tu že en teden in že občutim vojaško življenje. Tu gre vse na povelje. Kasarna je zelo velika z različnimi edinicami in tudi Slovencev je več, tako da mi ni dolgčas in dnevi hitro minevajo.

Drugače pa je tu kar dobro. Dnevi minevajo, hrana je še kar dobra, vojaki so z mano dobri, tako tudi deseterji in zato mi ni žal, da bom moral tu preživeti 18 mesecev in pustiti nekaj moči na vežbališču.

Lepo pozdravljam mojega pomočnika Tanacka, mojstra tov. Valanta in tudi druge moje sodelavce.

Prav lepe pozdrave od vojaka Dušana Rovanskega

Naslov:

Rovanšek Dušan
V. P. 2805/12 VE-13
Karlovac

Spoštovani tovariš Slavko!

Oglašam se vam iz Vranja, kjer služim vojaški rok. Naj vam napišem nekaj vrstic, kako se kaj počutim v armiji.

Tu smo zbrani vojaki iz vseh krajev Jugoslavije. Med seboj se dobro razumemo. Dolgčas nam ni, ker imamo precej zgoščeno učno snov z veliko praktičnih vaj. Starešine so dobri z nami, tako da nam precej lajšajo vojaško življenje. Seveda pridejo tudi črni trenutki in takrat me prevzame domotožje.

Ob tej priliki naj pozdravim tudi svoje delovne tovariše in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Zelo bi vam bil hvaležen, če bi lahko prejel vaš list »Glas Saturnusa«. Zelo me zanimajo vaši delovni uspehi in težave, s katerimi se srečujete v proizvodnji, kajti vaši uspehi so tudi moji uspehi.

Prisrčno pozdravljam vse delovne tovariše Saturnusa in vam želim še veliko delovnih zmag.

Vaš nekdanji sodelavec
Matjaž Reisner

Naslov:

Reisner Matjaž
V. P. 1100/2
VRANJE — Srbija

Draga vojaka Dušan in Matjaž!

Izredno sta me razveselili Vajini pismi. To predvsem zato, ker sta se kmalu ob vstopu v JLA oglasila in na kratko opisala vajino življenje. Tako kot mene, veseli vse vajine delovne tovariše in znanca, da so Vama že prvi meseci v JLA prijetni in da bo »kar šlo« — kot pravita.

Prepričan sem, da bosta doživela veliko prijetnih trenutkov v vojski, takih, ki jih tudi doma ne doživiš kar tako in se bosta vrnila polna spominov.

Želim Vama, da bi lepo praznovala Dan mladosti in da bi se na sploh imela moško!

Urednik

Analitične zahteve delovnega mesta

(nadaljevanje s 6. strani)

nega mesta. S pomočjo te analitične ocene, se delovnemu mestu odreja skupna ekonomska vrednost, katera je odvisna od delnih vrednosti analitične zahteve.

Med najvažnejše analitične zahteve delovnega mesta spadajo predvsem šolska izobrazba, delovne izkušnje (praksa) in dopolnilno znanje (funkcionalna izobrazba).

Definicija šolske izobrazbe temelji kot teoretično, praktično — obče in strokovno znanje, katera se pridobi z rednim ali izrednim šolanjem v odredni smeri in stopnji. Delovna izkušnja (praksa) pa je določeno kot znanje, usposobljenosti in navade, pridobljene v gotovem časovnem obdobju po obveznem šolanju, ki je pridobljeno na enem ali na več delovnih mestih. Dopolnilno znanje (funkcionalno učenje) pa je teoretsko in praktično strokovno znanje, pridobljeno s formalnim ali neformalnim učenjem obveznega šolskega izobraževanja in delovnih izkušenj. Šolsko izobraževanje, delovne izkušnje in dopolnilno znanje predstavljajo skupno usposobljenost delavca, t. j. kompleksno delovno vsebino za njegov delovni učinek na delovnem mestu in so odločujočega pomena.

Tipična nemška pokrajina

Seminarji HTV gredo h koncu...

Poročali smo že, da smo pričeli s seminarji HTV, katere predpisuje nov zakon za vsa tista delovna mesta, ki nosijo neposredno odgovornost za varno delo zaposlenih.

Kapitalistične države imajo že dalj časa zelo zaostrene predpise o varstvu pri delu in morajo njihovi vodilni in vodstveni kadri enkrat ali celo dvakrat v letu pred posebno komisijo pokazati poznavanje predpisov in zaščitnih ukrepov za posamezna delovna mesta.

Ker so nezgode pri delu bile v porastu, so stopili v akcijo sindikati in zahtevali večjo varnost pri delu, medtem so tudi kapitalisti sami prišli do spoznanja, da je varno delo eden izmed pogojev za večjo produktivnost.

Naš pravilnik o varstvu pri delu že upošteva sistematično in kontinuirano izobraževanje vodilnih in vodstvenih delavcev, kakor tudi neposrednih proizvajalcev na tistih delovnih mestih, ki so izpostavljena doživljanju nezgod. Ob dejstvu, da na tem področju doslej ni bilo še skoraj nič narejenega, smo začetne tečaje zasnovali nekoliko širše, tako smo vključili poleg osnovnih predmetov, zaščite strojev in naprav, poznavanje HTV predpisov, varnem delu ter organizaciji HTV službe še: medicino dela, psihologijo dela, osnove elektrotehnike in požarno varnost.

Seminarji so bili dvotedenski in vezani na opravljanje obveznih izpitov.

Sprva smo organizirali lastne seminarje, pozneje pa smo si pomagali tako, da smo naše kandidate priključili drugim, ker jih nismo mogli pobrati večje število iz proizvodnje.

Po vsebini so se seminarji razlikovali med seboj. Za predelavce in vodje skupin je bil program prilagojen njim, medtem ko je bil program obsežnejši za vodje obratov in obratovodje. Ti so morali ob koncu seminarja izdelati posebno seminarsko nalogo v katero so morali ugraditi vse pridobljeno znanje, problem naloge obdelati z vseh strani.

Naj vam posredujemo samo nekaj naslovov: Adaptacija vajencev na delovno mesto, organizacija prve pomoči v obratu, analiza nezgod v obratu itd.

Priznati moramo, da so se vsi seminaristi potrudili in izdelali res dobre seminarske naloge. Prepričani smo, da da jim bo brskanje po nakazanih virih za izdelavo naloge koristilo, marsikomu morda celo razvilo novo delovno navado — izpopolnjevanje znanja. Čeprav so velike stvari vedeli in znali, izjavljajo, da je bilo marsikaj tudi novega in se jim je zdel seminar potreben. Vsi vemo, da s starostjo in leti službe ambicije padajo, zato je nujno nenehno osveževanje.

Tretja skupina ali kategorija, ki tudi zapade pod pritisk zakona so vodilni delavci podjetja. Oni imajo spet svoj program in pravkar so začeli z delom.

Delo, ki so ga marsikdaj udeleženci sprejemali z odpo-

rom, jih je pozneje navdušilo in med odmori smo bili priče resnim diskusijam o tej ali oni stvari.

Prav tako pa opažamo, da se marsikdo obrača s problemi, katere je do nedavnega reševal sam, k odgovarjajočim strokovnjakom po navsnet ali pa ga direktno prepušča njim, ker ve, da so na določenem področju bolj podkovani od njega.

Iz naslednjih odgovorov se lahko sami prepričate kako so posamezniki odgovarjali na vprašanja, ker smo namenoma pri nekaterih skupinah zahtevali pismene izpite.

1. Od katerih faktorjev je odvisna delovna storilnost?

Delovna storilnost je odvisna od več faktorjev:

- od psihofizične sposobnosti delavca
- od poznavanja dela, ki ga opravlja
- od urejenosti delovnega mesta in prostora
- od urejenosti socialnih razmer v njegovi družini
- od dobrih in urejenih odnosov v tovarni in družini
- od sposobnosti in pravičnega vodenja nadrejenega
- od mačične prehrane (tople malice, pravičen izbor prehrane)
- splošno od dobrih medsebojnih odnosov

2. Na kaj moramo paziti kadar sprejemamo nove delavce?

Predvsem moramo paziti, da bo spoznanje — srečanje neprisiljeno, domače, tako da bo že ob prvem vtisu prepričan, da je v naši sredini potreben, zaželen.

Seznani ga moramo z ljudmi s katerimi bo sodeloval, z nalogami, ki jih bo opravljal, prav tako pa tudi s predpisi, ki se konkretno nanašajo na njegovo delovno mesto.

Pravzaprav so važni še nekateri drugi momenti, napolniti ga moramo do zdravnikarja na splošni pregled in po potrebi še k psihologu s priporočili, katere sposobnosti oziroma lastnosti bi želeli, da preveri.

3. Kdaj in zakaj upravljam o pohvale?

Vsak človek si želi priznanja za svoje delo in svoje ponašanje in kar želimo sebi, je prav in pošteno, da to damo tudi drugim. Na tem temeljijo dobri odnosi med ljudmi. Bolje je gledati v ljudeh dobre strani karakterja kot pa grajati brez potrebe. Prav je, da žet otoka v najzgodnejši mladosti pravilno usmerjamo in ga ob dobrih delih pohvalimo, ker ga s tem vzpodbujamo k zainteresiranosti za njegovo delo in mu tako posredno oblikujemo značaj.

V medsebojnih odnosih na delovnem mestu v odnosu predpostavljene pa moramo vedeti, kdaj nekega pohvalimo, da v pohvali ne pretiravamo. Dostikrat je prijazen, razumevajoč nasmeh in stisk roke več vreden kot vsaka denarna nagrada. Delavca, ki si zares prizadeva

pri svojem delu, ki dosega normo in so njegovi produkti dela kvalitetni, moramo pohvaliti, ker pohvala ga vzpodbuja k nadaljnjem delu, pa tudi njegovo psihično počutje se zviša, je zadovoljen in mu je delo v užitek; je sproščen in dobro vpliva na splošno počutje drugih v njegovi okolici. Važen pa je način kako izrazimo pohvalo, da ne bi istočasno kvarno vplivalo na druge, ki delajo v njegovi bližini.

Mnogi ljudje rabijo vzpodbude, zlasti oni, ki so nagnjeni k pesimizmu in depresijam ter smatrajo, da za neko delo niso sposobni. Sposobni so, vendar brez vzpodbude ne morejo naprej.

4. Kakšne osebne lastnosti bi po vašem mnenju moral imeti nadrejeni?

Avtoriteto bi moral držati me z besedami temveč z lastnim vzgledom — dejanji. Dovzetan mora biti za pogovor s podrejenimi in nadrejenimi na osnovi upoštevanja njihovih pozitivnih predlogov. Pri delu mora biti vesten, marljiv in iznajdljiv. Na napake mora opozarjati pravočasno in na način, da ljudi stimulira k boljšemu delu.

Pri ocenjevanju ljudi ne sme biti prehitel pri dajanju sodb. Na delovnem mestu mora biti odločen in dosleden.

5. Kakšne koristi imamo od pravilno osvetljenega delovnega mesta?

Poveča se nam kvaliteta in kvantiteta dela, zmanjšajo se možnosti za nezgode in obolenosti oči. Poveča se psihično ugodje in zadovoljstvo pri delu.

6. Naštetje objektivne znake utrujenosti?

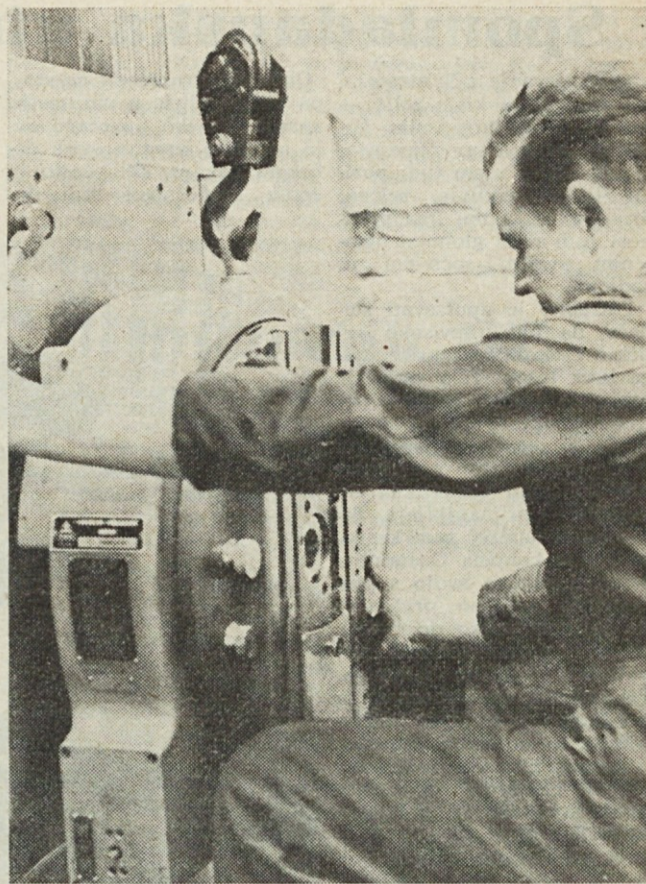
Znake utrujenosti opazimo zaradi umskega ali fizičnega dela. Delavci si začnejo jemati krajše, nepredvidene odmore, tožijo, da jim boli glava, produktivnost začne padati. Zaradi zmanjšane koncentracije se kvaliteta dela poslabša, poveča se število nezgod. Zlasti v obdobju utrujenosti opažamo, da se število nezgod dvigne. Seveda tu ima svoj vpliv tudi zrahljana delovna disciplina. Opažamo namreč, da so ljudje dovtetnejši za spore s sodelavci takrat, ko so že utrujeni.

Posredovali smo le nekaj odgovorov, ki so jih v pismeni obliki posredovali kandidati na končnem izpitu. Res so izbrani med boljšimi, čeprav bistveno tudi drugi niso slabši.

Obveznosti, ki nam jih narekuje zakon o varstvu pri delu, bodo vsak čas izpolnjene. Le nekaj kandidatov iz neposredne proizvodnje še ni izpolnilo svojih obveznosti, ker proizvodnja ni dopuščala, da bi organizirali še en seminar.

Ako bomo dosledno spoštovali sprejeti HTV pravilnik in sistematično skrbeli za dodatno izobraževanje s tega področja, si v prihodnosti lahko obetamo manj nezgod in večjo produktivnost ter zadovoljstvo zaposlenih.

Mira Tomec

Boris Ocvirk ob novem horizontalnem vrtalnem stroju.

Spomladanska utrujenost

Spomladi vsakdo toži, da se hitro utruji, da je zaradi najmanjšega napora zelo onemogel. Ne smemo pa se zaradi tega enostavno predati usodi in se zadovoljiti s samim ugotavljanjem utrujenosti in onemoglosti, temveč skušajmo čimprej odstraniti vzroke take utrujenosti oziroma onemoglosti.

Da pa lahko odpravljamo takšne vzroke pa je nujno potrebno, da se z njimi seznanimo.

Zimski kratki dnevi nam ne nudijo v polni meri sončnih žarkov, pa tudi zimsko vreme s svojim mrazom nas le težka izvabi iz tople sobe — primanjkuje nam torej zelo potrebnih ultravijoličnih žarkov. Ultravijolentni žarki se sicer ne zaustavijo ob oblačnem nebu, prebijajo oblake in sevajo ne samo ob lepem, jasnem sončnem vremenu, temveč tudi ob oblačnem. Iz zgoraj omenjenih razlogov, mrzlega zimskega vremena in tople sobe pa vendar teh žarkov primanjkuje in s tem trpi presnova, poleg tega pa zaradi sedenja v topli sobi primanjkuje tudi svežega kisika, ki edini lahko izrine iz telesnih tkiv ogljikov dioksida in s tem v zvezi utrudljivost.

Sicer imamo in se v gotovi meri nekateri poslužujejo umetnega vira ultravijolentnih žarkov, ki jih izžareva kremenčeva luč; zavedati pa se moramo, da je obsevanje učinkovito le, če hkrati obsevamo celo površino telesa, kar pa seveda z malimi sobnimi kremenčevimi lučmi ne moremo doseči. Sledi torej, da umetni ultravijolentni žarki niso nikako nadomestilo naravnim. Poleg vsega pa je potrebna pri obsevanju z umetnimi žarki precejšnja previdnost in posebna tehnika. Prekomerno obsevanje lahko povzroči več škode, kot

pa koristi; opekline so na dnevnem redu.

Najkoristneje predvsem vpliva vsestranski zimski šport, pa tudi samo gibanje na prostem v zimskem času je koristno; omogočeno pa je to delovnemu človeku vsaj ob koncu tedna.

Iz povedanega sledi, da nam pozimi primanjkuje sonca in kisika v zadostni meri; oboje je povzročitelj utrujenosti, oboje pa vsaj delno lahko nadomestimo z dnevnimi sprehodi ob vsakem vremenu.

Poleg omenjenih dveh je nadaljnji vzrok utrujenosti tudi pomanjkanje C-vitamina.

C-vitamin (askorbinska kislina) je zelo občutljiva snov, vsebuje pa ga zelenjava in sadje, predvsem plodovi s citronovo kislino. Njegova slaba stran pa je, da se pri daljšem shranjevanju povrtin in sadja, pri segrevanju, kakor tudi če pride v dotik z zrakom (kisikom) kaj hitro razkroji. Ker torej pozimi uživamo pretežno obležano zelenjavo, pa tudi obležano krompir, se pojavi v bilanci C-vitamina primanjkljaj, nastopi z drugimi besedami rečeno utrujenost, zmanjšana volja do dela in končno izčrpanost.

Temu se izognemo le s pravilno sestavljenimi jedili, npr: žlica svežega petšilja je več vredna kot velik krožnik obležane sočivja. Izjema (nadaljevanje na 10. strani)

Spomladanska utrujenost

(nadaljevanje z 9. strani) pri tem je le kislje zelje — surovo, ki vsebuje veliko količino C-vitamina; zelenjava, ki uspeva — raste tudi pozimi (zelje, endivja, zelena, drobnjak itd.) naj ima prednost tudi pred globoko ohlajenim svežim sočivjem in sadjem.

Potrebno je upoštevati sledeče, da tudi previsoko količino C-vitamina telo premeša brez težav. Telo vsrka iz hrane le toliko, kolikor potrebuje, odvečno količino pa izloči s sečnino. Lahko pa pride pri slučajno prekomernih količinah C-vitamina do deficita — primanjkljaja. Telo obdrži namreč tudi kasneje, ko je količina C-vitamina zopet normalna svojo s prekomerno količino pridobljeno lastnost lahko ne osvoji, to je ne porabi več niti zanj potrebne količine vitamina. Pri rednem, enakomernem in količinsko potrebnem uživanju se to ne more pripetiti.

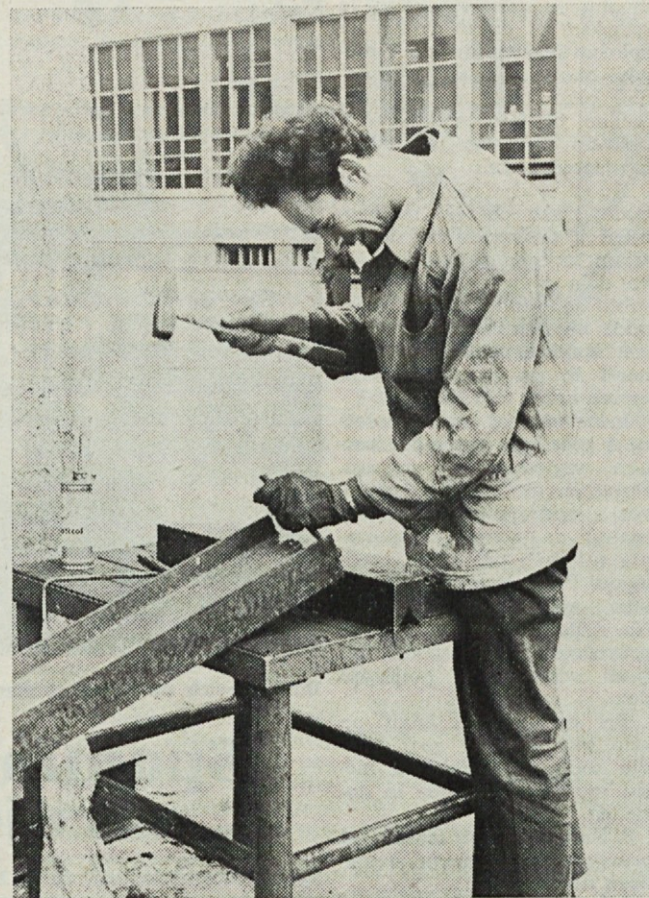
Dnevno pitje ene čaše soka svežih pomaranč na tešče pred zajtrkom in popoldne za malico daje zadostno količino askorbinske kisline. Sok pa je treba takoj sladkati, da se C-vitamin ohrani; sladkor namreč prepreči oksidacijo zelo občutljivega vitamina in ga ohrani pred hitrim razkrajanjem zaradi kisika, ki je v zraku.

V tem sestavku naj bo omenjeno, da prehrana polna masti in beljakovin zahteva prekomerno delovanje jeter, žolča in trebušne slinavke zaradi česar je nujno, da dajejo tako hrani tudi zadostno količino ogljikovih hidratov, saj spada človeško telo tako k mesojedom kot tudi rastlinojedom.

Od vseh ogljikovih hidratov je sladkor najprikladnejši, da nas hitro dvigne iz utrujenosti. Vrhunski športniki in turisti dobro vedo, da jih košček sladkorja ob utrujenosti najhitreje zopet poživijo.

Občutek utrujenosti ne stopa vedno vstrel z možnostjo spanja. Umsko povečano delo je lahko izrazita ovira dobremu spanju. Zelo često je vzrok nespečnosti tudi du-

zično delo. Vsak sicer nima možnosti, da bi povečeval telesne napore do utrudljivosti, kljub temu se ne smemo zadovoljevati in posegati po uspavalnih tabletah.

Ogrela se je in delo takole zunaj na svežem zraku je prav prijetno. Francelj Novak iz strojne remontne pripravlja traverzo za varjenje.

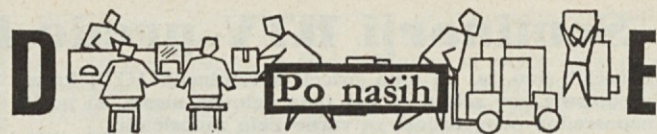
ševnega izvora in se ravno spomladi izraziteje ponavlja; to pa zaradi tega, ker povzročajo oblačni zimski dnevi včasih celo celi meseci povečano nagnjenje k duševnim depresijam. Najboljše in najbolj zdravo uspavalno sredstvo kot bi moralo splošno biti znano je pač telesno - fi-

Z uspavalnimi tabletami ne moremo rešiti pa tudi ne odpraviti s sveta problema čuječnosti. Imamo poleg tablet tudi druga uspavalna sredstva, ki nimajo sicer nikakih škodljivih vplivov, npr. če beremo nekaj strani iz knjige — ne sme pa biti ta knjiga kaka napeta kriminalka in podobno. Gotove navade privedejo, kot je znanstveno dokazano do gotovih pogojnih refleksov. Če se je torej tako večerno branje udomačilo kot neka navada, bo takemu predhodnemu branju sledilo spanje kot refleks redno popolnoma samostojno, ne da bi po preteku gotovega obdobja sploh bilo treba še brati.

Sedaj, ko je doba oblačnega neba, kratkih dni in mraza za nami, ni vzroka, da bi še nadalje posedali po sobah, iti moramo na vsakodnevni sprehod, čeprav tudi samo na večer; tudi dežja se ni potreba bati, saj je deževnica najcenejše lepilo za kožo.

JANKO RUDOLF — NOVI PREDSEDNIK ZZB NOV

Prejšnji mesec je republiški odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije izvolil Janko Rudolfa za svojega novega predsednika. Dosedanji predsednik Franc Leskošek-Luka je zaradi izrednih zaslug postal častni predsednik ZZB NOV Slovenije.

DE — EMBALAŽA

— Proizvodnja za mesec marec je potekala dokaj ugodno, čeprav ne brez težav, saj nam je poznano, da je tako razdrobljena proizvodnja kot jo imamo vezana na vrsto problemov.

Čeprav do sedaj pogostno, sedaj s strani tiskarne nimamo zastojev in v celoti dobivamo pravočasno zahtevano litografijo.

Brez dvoma so k temu pripomogle nove kapacitete tiskarne v Zalogu.

— Ko razpravljamo o težavah proizvodnje moramo poudariti, da nas vsak dan bolj ovirajo premajhne kapacitete štancarije. Zato bo nujno potrebno storiti vse, da se te kapacitete povečajo. V bodoče je nemogoče dobro organizirati proizvodnjo brez sinhronizacije kapacitet v štancariji s potrebami oddelka okrogle in štirioglate embalaže.

— Zroizvodnja v mesecu aprilu je potekala zadovoljivo, vendar ne brez težav, ki sem jih že omenil. Predvidevamo, da bomo proizvodni program izpolnili.

— Plan za mesec marec je bil postavljen v višini 3.891.000 din, realizirali pa smo ga v višini 4.200.000 din, presežen za 8%. Na prekoračitev plana v mesecu marcu je imel velik vpliv asortiment in tudi to, da smo delali zelo veliko ponoči in ob prostih sobotah, tako da smo imeli skupaj 6.302 nadur.

— Izvršenih je bilo 38.116 efektivnih ur. Od tega po normi 36.673, po času pa 1.443 ur, režijskih ur je bilo izvršenih 21.825, nočnih ur 2.756, bolniške je bilo 2.821 ur.

Izmet za mesec marec znaša 0,46% od izvršene proizvodnje.

Norme v obratu embalaže so bile presežene za 20%.

Norme v obratu samostojnih pokrovov pa so bile presežene za 13%.

— Za mesec april je plan postavljen v višini 3.948.000. Iz dosedanjih rezultatov je razvidno, da smo postavljene plan realizirali.

Plan po obratih za mesec april:
— **okroga embalaža 1.055.000.** Predvidevamo, da bo plan dosežen v tej višini, čeprav moram dodati, da imamo precej težav s polizdelki z ozirom na preobremenjenost štancarije.

Štirioglate embalaže: 1.035.150
Plan za obrat je glede na število zaposlenih zelo visok, tako da predvidevamo, da je realizacija možna samo z dodatnim delom v nadurah. Oddelek še vedno zelo bremenijo zaostala naročila pri kantah.

Oddelek vlečne embalaže: 1.630.000 din
Zelo visok plan, za katerega bomo morali poiskati vse možnosti, da ga realiziramo, tudi tu predvidevamo delo v nadurnem času.

Samostojni pokrovi: 228.000 din
Zelo nizek plan, saj so kapacitete v povprečju zasedene samo 20%. Zaradi tega smo del delovne sile iz tega obrata premestili v druge obrate.

— Med tem časom sta bila dva obratna sestanka in seja obratnega delavskega sveta. Na obratnih sestankih smo seznanili delavce v proizvodnji, o sistemu nagrajevanja po normi, obenem pa tudi opozorili na težave v sami proizvodnji.

— Obratni delavski svet je razpravljal o izvršitvi plana za mesec marec, o težavah, ki so spremljale realizacijo plana. Potrdil je plan za mesec april ter opozoril na momente, ki bodo vplivali na realizacijo plana.

Problematika o kateri smo na seji še posebej postavili vprašanje prodajne službe je, zakaj ob formiranju skupne službe za prodajo samostojnih pokrovov ni naročil ter kako je mogoče, da je obrat zaseden samo 20%.

Zeleli bi, da nam prodajna služba v zvezi s to problematiko pripravi informacijo o stanju tržišča in kakšne so realne možnosti za povečano proizvodnjo.

Posebna točka je bila razprava o reorganizaciji poslovanja v podjetju.

Ze v lanskem letu so samoupravni organi sprejeli sklep, da je treba spremeniti organizacijsko strukturo poslovanja podjetja. Kralj inž. Teodor je povedal, da smo pristopili k izdelavi organigrama za posamezne grupe proizvodnje, kot so: splošna embalaža, vlečna embalaža in tiskarna.

Ti obrati sestavljajo proizvodno enoto embalaža Saturnus.

Namen reorganizacije je, da pričnemo konkretnije reševati posamezne probleme v proizvodnji, da s pravilno kadrovsko strukturo in sistemom vodenja dosežemo tak način poslovanja, ki nam bo omogočal industrijsko organizirano proizvodnjo.

Brez pretiravanja se zavedamo, da vsaka reorganizacija prinaša spremembe na posameznih delovnih mestih in odnose do njih. Naš namen je, da skupno pristopimo k odpravljanju težav v proizvodnji.

Vsi se zavedamo, da imamo težave, ki izhajajo iz tehnološke zastarelosti, opreme in nedosledne organizacije proizvodnje.

(nadaljevanje na 11. strani)

Doma izdelana naprava na zrak za kovičenje žarometov v montaži OTP in Marija Andročec ob njej

Imeli smo zvezno posvetovanje

V mesecu aprilu smo prejeli od odbora za organizacijo Drugega posvetovanja mladinskih predstavnikov avtomobilne industrije in črne metalurgije vabilo, da se kot kooperant udeležimo te zvezne akcije. Ker sta mladinska organizacija in uprava podjetja menili, da se tega posvetovanja udeležimo, sva bila od strani MK določena Prošek in jaz, ker sva tudi zaposlena v OTP.

Ko sva v petek popoldne prispela v Priboj so naju in tudi ostale, ki so še bili od Beograda dalje v avtobusu, pribojski mladinci res pristržno sprejeli.

Zaradi utrujajoče vožnje sva odšla s Proškom kmalu po prihodu v svojo sobo in hitro zaspala.

Sobotni program je bil prirejen tako, da smo se najprej zbrali vsi udeleženci — torej »avtomobilisti« in »metalurgi« ter celo dopoldne premlevali poslani material ter tudi predlagali nove teze

dlakocepljenje. Mnogokrat je bilo opaziti, da se nekateri predstavniki »pulijo« samo zato, da uveljavijo svojo misel in s tem uveljavijo svojo osebnost. Bojim se, da se je to sprejemanje zaključkov izrodilo tudi v očeh drugih. Konec popoldanskega zasedanja je bil dosežen z minimalnim uspehom. Niti en zaključek ni bil sprejet — razen predloga, da se predlogi s strani komisije za zaključke popravijo v smislu diskusije in novih predlogov.

Po teh štirih urah neuspeš-

Drugi dan zjutraj pa smo se metalurgi in avtomobilisti vsedli vsak zase in premlevali problematiko proizvodnje pri nas.

Okoli dvanaajste ure smo se zopet sestali in po modi »po hitrem postopku« sprejeli zaključke posvetovanja. Naj jih nekaj navedem:

1. Iz materiala in diskusije večine predstavnikov je razvidno, da je mladina v delovnih organizacijah še vedno precej pasivna do samih dogodkov znotraj podjetij. Zaradi tega se morajo mladi že vnaprej in bolj odločno izobraževati, da bodo lahko enakopravni nosilci naprednih idej v interesu družbe.

2. Udeleženci posvetovanja se strinjajo, da ni potrebno, da ima vsaka politična organizacija svoje predstavnike v organih samoupravljanja, temveč se mora v te organe oblasti voliti tiste ljudi, ki so po delu, sposobnostih in po svoji osebnosti — karakterju res sposobni, da uspešno v interesu večine ljudi rešujejo probleme in tudi rešijo.

3. Udeleženci smatrajo, da se mora mladina iz delovnih organizacij zbirati tudi na športnih, kulturnih in drugih področjih širom Jugoslavije.

Bilo je še nekaj zaključkov tako v zvezi pripravnikov, ki jim posvečamo premalo pozornosti, o mladih strokovnjakih, ki niso preveč pripravljeni sodelovati pri delu z mladino ter o odnosih na relaciji ZM — ZK — SZDL — sindikat.

Končno mnenje in vtis s tega posvetovanja pa je nekoliko nedoločen. Verjetno so posvetovanja potrebna, vendar ne v taki obliki kot je bilo 2. posvetovanje del. mladine (itd.) v Priboju. Bilo je v glavnem namreč rečeno na stotine besed, ki so bile in bodo ostale samo besede. Besede, ki so sila splošne, zaključki, ki so mendračji — ki ne nudijo konkretne akcije. Smatram, da so pro-

blemi v organizacijah različni in jasno je, da jih mladina tudi rešuje, nikakor pa ti problemi niso rešljivi na takih posvetovanjih.

Mirno lahko rečem, da je bilo precej podobnih zaključkov sprejetih v zadnjih letih na vseh zvrsteh organizacij in forumih, pa verjetno se bodo še sprejemali nekaj časa.

Naša naloga in delo pa je popolnoma enako kot pred posvetovanjem. Rešiti, kar je realno možno. Mladinsko organizacijo predstaviti in dokazati, da je sposobna reševati družbene probleme. Ne z resolucijami, tezami, za ključki, temveč z uspešnim delom doseči ugled in dejavnost.

Srečko Resnik

Po naših DE

(nadaljevanje z 10. strani)

Izdelana je sistematizacija delovnih mest kot prvi korak k ugotavljanju vloge posameznikov v neposredni proizvodnji in vodenju proizvodnje.

Predlog reorganizacije je bil soglasno sprejet.

V mesecu marcu sta odšla iz obratov embalaže 2 delavca. Na novo pa smo sprejeli 10 delavcev.

DE — TISKARNA

— Proizvodnja v marcu je potekala na I., III. in IV. stroju v 3 izmenah, 1 rotarij in 1 ploskovni stroj v 2 izmenah, ostali stroji pa so delali v eni izmeni; prav tako tudi vsa priprava za tiskarno.

— Plan je bil postavljen kakor vedno po številu od-tisov, tega smo izpolnili 123%. Za prekoračenje plana so poglavitni vzrok dokaj visoke naklade, delo v sobotnem in nedeljskem času. V mesecu marcu smo porabili za proizvodnjo 25.872 ur, nadur 4.250, za dopuste 392 ur, bolniški izostanki 1.152 ur, za izredni plačani dopust 40 ur in tečaji 71 ur. Za izhode — privatne smo izgubili 147 ur, službene pa 72 ur.

— Izmet v obdobju od 1. 3. 1969 do 31. 3. 1969 znaša 0,13%, pri tem bistvenih reklamacij ni bilo. Doseganje norm v DE Tiskarna je bilo povprečno 23%.

— V mesecu marcu je bila seja DSDE in masovni sestanek DE. Na omenjenih sestankih se je največ obravnavalo o kvaliteti in dvigu proizvodnje ter disciplini in na sploh o vseh aktualnih zadevah v DE. Novih kadrov nismo sprejemali. Šolo obiskuje 1 član DE.

DE — VZDRŽEVANJE

Vzdrževalna služba je angažirana predvsem za generalna popravila in izdelavo novih strojev za DE Embalažo. V tem mesecu je realizirala sledeče:

1. generalno popravilo preše 30 t — za DE Embalažo
2. delno popravilo preše MWM 10 t — za DE Embalažo
3. generalno popravilo 60 t preše — za DE Embalažo
4. generalno popravilo robilnega stroja — za DE Embalažo
5. generalno popravilo robilnega stroja — za DE Embalažo
6. generalno popravilo dveh zapiralk — za DE Embalažo
7. generalno popravilo dveh zapiralk — za DE Zalog
8. delno popravilo nove linije Karges-Hammer — za DE Zalog
9. delno popravilo krožnih škarij — za DE Zalog
10. izdelava dveh banj — za DE Tiskarna
11. izdelava obešalcev — za DE Tiskarna
12. generalno popravilo dveh — za DE Razvoj zunanji sodelavci

Iz DE Vzdrževanje je bil prestavljen z njegovim soglasjem na novo delovno mesto Franc Novak, ki bo v DE Zalog opravljal dela na novi lakirni liniji.

DE Vzdrževanja še konkretno glede nove reorganizacije nič ne ve!

Namreč ne razumemo, da se ne najde odgovorni, ki bi nam posredoval nove organizacijske ukrepe. Upamo, da DE Vzdrževanje ni izostala oziroma bila pozabljena.

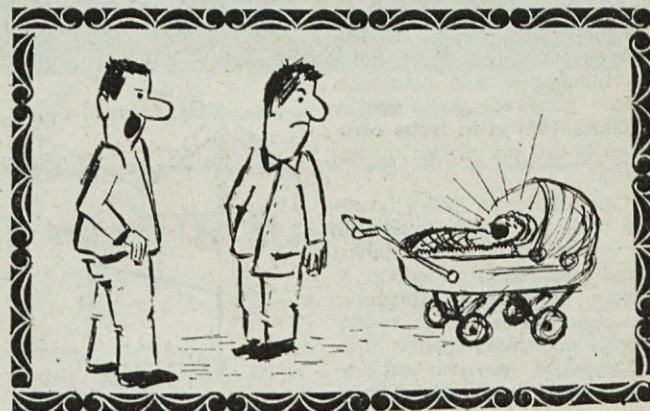
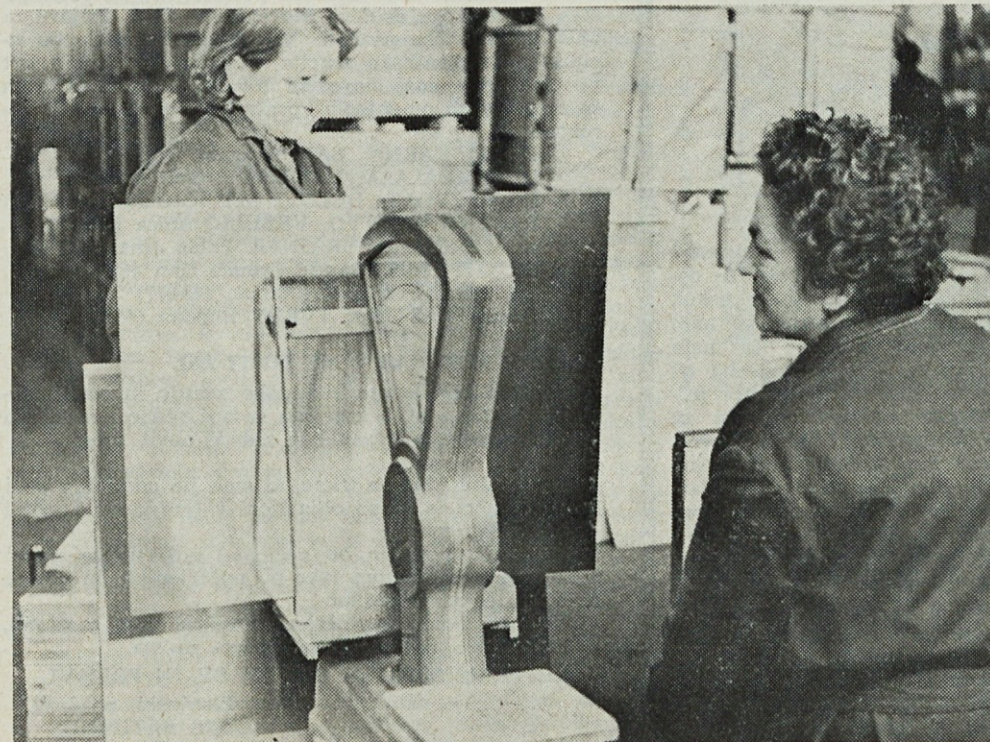
Franci Prošek in Srečko Resnik z novimi znanci posvetovanja

oziroma predloge za zaključke. Po kosilu pa smo zaključke, ki jih je predlagala komisija, sprejemali. Prav ta del posvetovanja pa je pokazal največjo slabost. Prišlo je do težkih dialogov, kako naj bodo zaključki definirani. Spuščali smo se v pravo

negu prerokanja smo odšli na ogled Prilepske Banje, ki je od Prilepa oddaljena okoli 5 kilometrov. Tu smo bili mnogo bolj dobre volje, saj je bila okolica toplega izvira lepo zelena; svojo nalogo pa so opravili tudi topli sončni žarki.

Za zahtevnejšo proizvodnjo je potrebno predhodno vsopločevino stehitati in jo tako sortirati — neustrezno odbrati.

Po vrnitvi smo imeli sprejem pri predsedniku občine, kjer smo tudi zaplesali (bolj: so — kot smo). Bila je to kar prijetna zakuska v mladinskem klubu.

— Le zakaj tako joka?
— Povedal sem mu kolikšno imam plačo!

Dopust pod šotorom

- V tem sestavku bomo skušali članom kolektiva posredovati nekaj informacij o šotorih, ki jih imamo na razpolago v podjetju in, ki jih vsako leto posojamo.
- Zato, da bo vsakdo vedel, da imamo šotore, kakšne imamo in kako se postavljajo ter kako je treba paziti nanje.

Sedanji način življenja in dela zahteva od človeka določene napore. Da bi jih lažje prenašali in izpolnjevali dane obveznosti, si moramo v prostem času nabrati svežih moči, ki nam jih nudijo sonce, voda in zrak — skratka narava. Čedalje več ljudi hodi v naravo, pozimi na sneg, poleti v gore in na morje. Zlasti motorizacija nam je približala kraje in skrajšala dragoceni čas potovanja. Obenem pa nam je ravno motorizacija odvzela še tisto malo gibanja, ki smo ga bili vajeni prej. Malokdaj sedaj hodi peš, bodisi v službo, na trg, v mesto, na obiske, skratka povsod nastopa motorizacija. Človek je postal suženj avtomobila.

Ena izmed oblik koristne uporabe avtomobila je taborjenje, ki se je posebno razvilo ravno v zadnjem času, ko je narastlo število avtomobilov. Taborjenja brez avtomobila si danes skoraj ne moremo predstavljati. Oprema za taborjenje je težka, zavzema dosti prostora in kdo bi vse to vlačil s seboj po vlakih, avtobusih ali na kolesu. Tu se nam pokaže avto v vsej svoji funkcionalnosti, pelje nam prtljago in nas v kratkem času postavi na kraj, ki smo si ga izbrali za rekreacijo — za taborjenje.

TABORJENJE

Imenujemo ga tudi campiranje, osvaja čedalje širši krog ljudi, ki so željni počitka in razvedrila. To so pravi ljubitelji narave, ki si želijo iz vsakdanje enoličnosti modernizacije v naravno okolje s čim manj obveznostmi. Na taborjenju ni treba odločati uri vstati, nismo vezani na čas kosila, skratka obveznosti nam narekujejo lastne potrebe. Tudi gardenoba je zelo enostavna. Ni treba veliko oblačke, ne kravate, belih srajc, smo kot Robinzoni v kratkih hlačah ali kopalnikah. Tudi kuhanje nam postane razvedrilo, posebno za moške, ki doma ne morejo pokazati svojih kuhinjskih sposobnosti.

Tako nam čas dopusta pod platneno streho poteka prijetno in kdor je bil na taborjenju le enkrat, sigurno ni bil zadnjikrat. Zlasti za družine z otroki od 3 let dalje je taborjenje zelo primerno. Šotor ponavadi postavimo v bližino vode in ni treba otrokom hoditi po vročini na kopanje.

Cele dneve se lahko igrajo ob obali ali v plitvi vodi. Če pa se oglasi lakota, si lahko sami postrežejo z jedajo in pijačo iz šotorske shrambe. Posebno danes, ko je redko kateri počitniški dom v bližini kopalnišča, moramo vso kramo vlačiti na kopalnišča, včasih tudi po 10 ali več minut daleč. To pa je bistvena prednost taborjenja.

Nekaj sto metrov od vode imamo vse kar potrebujemo. Ob prijetni glasbi transistorja sedimo pred svojim platnenim gradom in uživamo lepote narave.

Zato, kdor še ni okusil prijetnosti taborjenja naj se odloči in se priključi tisočim ljudem, ki so postali stalni ljubitelji take rekreacije.

SOTORI

Trenutno je na voljo pri našem receptorju tov. Zakrajšku, pri katerem si lahko sposodite šotore, 13 šotorov, ki so nekako na grobo razdeljeni na male in velike.

Sposojnina za male je 1 dinar dnevno, za velike pa 2 dinarja.

Mali šotori

Sem spadajo vsi šotori, ki imajo samo en prostor, nekateri pa imajo poleg tudi baldahin.

Prednost teh šotorov: So lahka ter enostavni za postavljanje, zato so zelo prikladni za potovanje, kjer se vsakodnevno menja prostor ali za weekend izlete, to je izlete čez soboto in nedeljo. Za postavitv rabijo malo prostora.

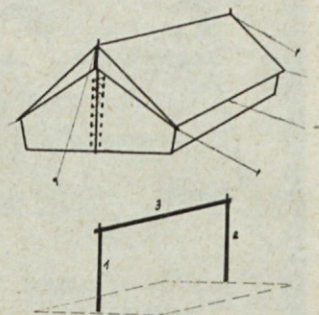
Slabe strani teh šotorov: Ker so emojni, je v njih v hladnih nočeh, posebno v dežju, dokaj hladno. Nima prostora za kuhanje v šotoru in se lahko zgodi, da v dežju ali vetru ni mogoče kuhati zunaj, znotraj pa je nevarno, da se vžge. Nekoliko boljje je pri šotorih z baldahinom, ki lahko služi kot streha. Posebno ob slabem vremenu je zoprno v teh šotorih, ker nima predprostora ter se vnaša v šotor blato in vlaga in se razmočijo odeje — skratka v dežju je v šotoru vse vlažno. Ker so razmeroma neudobni niso prikladni za daljše bivanje, posebno, če gremo na dopust z otroki.

Za veččlansko družino je prikladno, če se odloči za dopust pod šotorom, da ima kombinacijo velikega in malega šotora. V večjem je shramba, kuhinja, spalnica staršev ter dnevni prostor, v malem pa bivajo otroci.

Na razpolago imamo 7 malih šotorov in sicer:

● 2 šotora »SOČA«

To je zelo majhen šotor za največ dve osebi. Ima 2 ko-

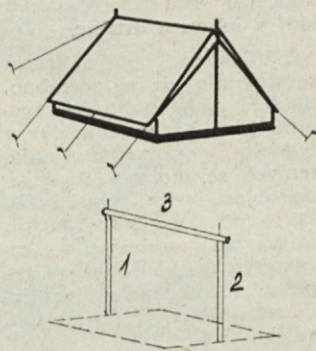
sa (vreče) opreme in tehta cca 5 kg. Ima samo en prostor in je zelo enostaven za

postavljanje. Dno ima gumirano, zapira se z vrstico. Zelo je prikladen za potovanje, zlasti v dvoje. Ker je neudoben, za dvopust ni primeren. Je zelo dobro ohranjene, si-ve barve.

Sestavni deli šotora so: 1 kom. šotor z gumiranim dnom, 7 kom. palice - lesene, 15 kom. klini, 8. kom. vrvice - pritrjene na šotor, vreča za palice in kline.

● 1 šotor »SPIK«

Ta šotor je nekoliko večji, višji, tako da je za tri osebe kar udoben. Ima eno vrečo opreme in tehta cca 9 kg.

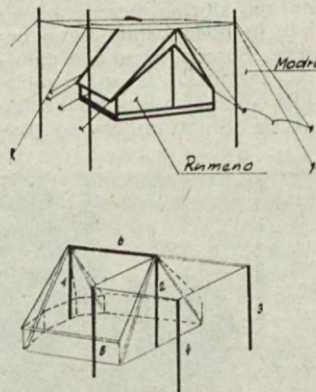

Je zelo enostaven za postavljanje in je zelo prikladen za potovanje, pa tudi za dopust v lepem vremenu, ko je mogoče kuhanje na prostem. Ima samo en prostor in kuhanje znotraj ni mogoče. Dno ima gumirano, zapira pa se z zadrgo. Šotor je nov in je lepe oranžne barve.

Sestavni deli šotora so: 1 kom. šotor z gum. dnom, 3 kom. palice, 21 kom. klini, 12 kom. vrvice, 1 kom. vreča za šotor, palice kline, 2 kom. plastična nastavka za konice, 1 kom. vreča za kline.

● 2 šotora »KUMROVEC«

To je vsestransko zelo uporaben šotor. Ima poleg šoto-

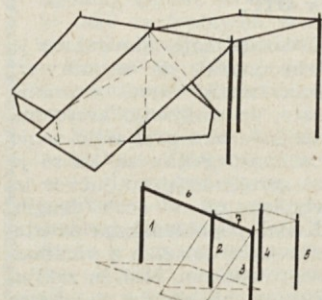
ra v katerem je en prostor za 3 osebe in otroka še dodatno baldahin, to je nekak odprt predprostor, ki nam omogoča kuhanje in nam obenem služi kot streha ali vetrobran. Zato je šotor prikladen za potovanje in za dopust. Ima 2 kosa (vreči) opreme in tehta cca 12 kg. Je zelo enostaven za postavljanje, se lahko postavi sam ali z baldahinom (glej skico). Je dobro ohranjen z gumiranim dnom in se zapira z zadrgo. Šotor je rumene, baldahin pa modre barve.

Sestavni deli šotora so: 1 kom. šotor z gum. dnom, 1 kom. baldahin, 24 kom. palice, 30 kom. klini, 15 kom. vr-

vice, 5. kom. plastični podstavki, 1 kom. vreča za šotor, 1 kom. vreča za palice in kline.

● 1 šotor »BLED«

Je podoben Kumrovcu, le da je starejše izvedbe. Ima

baldahin, ki omogoča tudi daljše bivanje — dopust. Trije kosi opreme tehtajo cca 8 kg. Za 3 odrasle ljudi in otroka je še kar udoben, je pa zelo enostaven za postavljanje. Nekoliko moti siva barva, ki je že nekoliko obledelela, drugače pa je še kar ohranjen.

Sestavni deli šotora so: 1 kom. šotor z gum. dnom, 1 kom. baldahin, 22. kom. palice, 19 kom. klini, 10 kom. vrvice, 1 kom. vreča za šotor, 1 kom. vreča za baldahin, 1 kom. vreča za kline in palice.

● 1 šotor »POHORJE«

Je podoben Bledu, je pa slabše ohranjen.

Vito Poljanec

PLANINCEM IN VSEM LJUBITELJEM NARAVE

ALI TI JE ZNANO

da v tovarni SATURNUS deluje planinska sekcija — »PS Saturnus«, katere glavna naloga je nuditi delovnemu kolektivu čim širšo rekreacijo s prirejanjem planinskih izletov. Program izletov za tekoče leto je bil objavljen v februarski številki št. 2 »GLASA Saturnusa«.

Planinska sekcija nudi članom priliko spoznati prirodo in lepoto naših planin in jim obenem da možnost, da si okrepijo telo ter najdejo počitek in razvedrilo izven tovarniškega okolja. Krepitev zdravja delovnih ljudi je ena glavnih nalog planinske sekcije.

ALI SI ŽE ČLAN

PLANINSKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE — PDS? Naša planinska sekcija želi posredovati, da postaneš član Planinskega društva Slovenije — PDS. Prijave za vpis, vplačilo članarine ter vse vzporedne posle bo izvršila naša planinska sekcija, v kateri sodelujejo kot poverjeniki spodaj navedeni tovariši in tovarišice in se zato v vseh omenjenih vprašanih obračaj nanje direktno:

- DE TISKARNA: BAJC Marjan (int. 42)
- DE EMBALAZA: LAVRIŠA Štefan (int. 39)
- DE RAZVOJ in DELOV.: MATIČIČ Jaka (int. 49)
- RACUNOVODSTVO: VESELIC Anica (int. 87)
- KOMERCIJALA: URAJNAR Polde (int. 313-477)
- DE OTP: MIKLAVČIČ Danica (int. 46)
- DE ZALOG: KOBAL Marjan (48-077)
- Obrat PLASTIKA: TVRDY Bogdan (48-040)

PRIDI MED NAS — NE BO TI ŽAL

Spoznal boš lepote slovenske zemlje in naš čudoviti planinski svet, v katerega se boš vedno z veseljem vračal, si utrjeval zdravje in nabral novih moči.

POJDI Z NAMI na izlete, ki smo jih sprejeli v svoj letošnji načrt in ki so objavljeni v februarski številki »GLASA Saturnusa«.

Obvestila o izletih bo prejemal kolektiv še sproti nekaj dni pred izletom tako po poverjenikih in potom objav na oglašnih deskah.

Kolektiv bomo pravočasno obveščali tudi o izletih, ki bodo izven našega postavljenega načrta.

NE PREMISLJUI — ODLOČI SE IN PRIJAVI

Planinski pozdrav
PS SATURNUS

Mladinci obiskali »Gorenje« v Velenju

Tokrat smo se odločili, da si ogledamo tovarno gospodinj-ske opreme Gorenje v Velenju. Polni novih pričakovanj smo se zbrali pred tovarno in se odpeljali svojemu cilju nasproti. Vreme je bilo lepo, kot nalašč za izlet, kljub mu-hastemu aprilu. Zopet smo zakrmarili proti štajerski deželi. Počutimo se že kot stari izletniki, saj smo si s pomočjo tovarne ogledali že prenekateri kraj v naši Sloveniji in seveda tudi precej tovarn. Večinoma smo vedno uspeli na-vezati prijateljske stike z mladino v teh tovarnah in začeli sodelovati z njihovimi mladinskimi organizacijami.

V tem pričakovanju tudi sedaj hitimo proti Velenju. Vemo, da je to lepo mesto-ce, zato smo tembolj nestrpni.

Za Žalcem smo zavili na levo, na smerokazu je pisalo, da je pred nami le še 17 km. Ko zagledamo lepo novo Velenje, je sonce ravnokar spuščalo svoje tople trepalnice na nove stolpnice, ki se dvigajo na vseh straneh. Med njimi in zelenicami se vlečejo nekoliko temne asfaltne ceste. Na desni vidimo večjo skupino malih, toda lepih enodružinskih hiš. Ves kraj pa zelo poživijo star grad, ki kraljuje na hribu nad mestom kot spomin na zgodovino. Zelo nas privlači, zato sklenemo, da si ga bomo ogledali.

Kmalu smo našli tovarno in se pred njo ustavili; tu so nam v nekaj besedah povedali o razvoju tovarne same.

Tovarna Gorenje je začela delovati leta 1941. Izdelovali so le manjše strojčke in predelovali kovine. Leta 1958 so začeli s proizvodnjo gospodinj-ske opreme na področju starega rudnika. Ker so bili prostori zelo slabi, so začeli misliti na graditev nove tovarne, ki so jo leta 1963 tudi dokončali. Pred tem so prevzeli še izdelavo štedilnikov od tovarne Tobi. Postavili so tudi novo emajlirnico, kar je tovarni zelo pocenilo proiz-vodnjo, saj jim je do tedaj usluge nudila tovarna EMO iz Celja. Kmalu so začeli tudi s proizvodnjo pralnih strojev. Letos pa uvajajo tudi hladilno opremo. V ta namen bo letos otvoritev novega obrata. V prihodnjih letih imajo menda v planu tudi izdelavo televizorjev.

V tovarni je zaposlenih 1800 delavcev, velika večina mladih. Zato je njihova po-prečna starost zelo nizka, okrog 25 let. Mlade kadre še vedno radi sprejemajo. Osebnih dohodki so primerni povečevanju proizvodnje, to je okrog tisoč novih dinarjev.

Gorenje se prišteva med kovinsko predelovalna podjetja. Proizvodnja obsega specializirane izdelke, predelavo pločevine, emajliranje, montaža itd. Imajo zelo tesno povezanost med proiz-vodnimi procesi. V tovarni so tri delovne enote: tovarna štedilnikov, tovarna pralnih strojev in skupne službe. Veliko večino kooperantov ima Gorenje doma, nekaj pa tudi v tujini. Emajl dobivajo iz Holandije, posebno pločevino, ki zdrži višje temperature iz Anglije, elektromotor-čke pa doma, nekaj pa tudi v sosednji Italiji. Večinoma proizvajajo za naše domače tržišče, izvažajo pa precej tudi v Sovjetsko zvezo, Ma-džarsko in ZRN.

S tem je bil v glavnem po-govor pred tovarno končan, in odpravili smo se na ogled po sami tovarni. Najprej smo si ogledali obrat za pral-ne stroje. Tu smo videli raz-rezovanje pločevine na avto-matskih in polavtomatskih škarjah. Pločevina je kot sem že omenil specialno izdelana za prenašanje visokih tempe-ratur in prirejena za boljše emajliranje. Razrezano pločevino nato predelujejo v pol-izdelke, potrebne za izdelavo artiklov oziroma končnih izdelkov. Polizdelke nato točkovno ali kolutno variro. Pločevino nato zaradi varov in boljšega emajliranja tudi ročno brusijo. Zatem smo si ogledali tudi tekoče trakove za montažo hladilnikov. Po-stopek je moderniziran in izpopolnjen, tako da je kapaciteta proizvodnje dosegla 250 pralnih strojev na osem ur, kar je že lepo število. V načrtu imajo tudi nove teko-če trakove s še večjimi kapacitetami. Na koncu trakov izdelke še kontrolirajo in pa-kirajo.

Iz tega oddelka smo odšli v emajlirnico. Izdelke v emajlirnici najprej temeljito razmastijo. Za to uporabljajo deset kopeli. Šele nato je izdelek pripravljen za proces emajliranja. Uporabljajo temeljni emajl in svetli krom emajl. Temeljni emajl nanašajo na pločevino s potapljanjem, krom emajl pa z raz-prševanjem v zato izdelani komori. Izdelke nato v pečeh najprej osušijo, nato pa še žgejo. Ostalo nam je le še, da pogledamo proizvodnjo štedilnikov. Le-ta je povsem podobna proizvodnji pralnih strojev. Izdelujejo navadne štedilnike, plinske, električne in seveda tudi kombinirane.

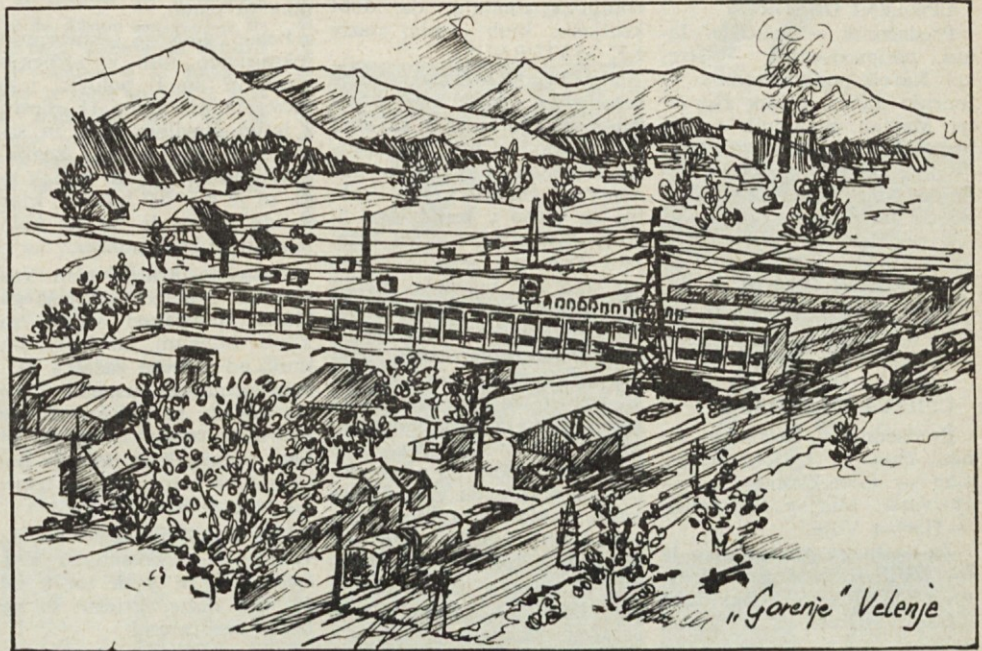
Na koncu smo si ogledali še razstveni prostor z vsemi izdelki tovarne Gorenje.

Po ogledu smo se z mladinci iz Gorenja dogovorili, da se dobimo popoldne pri Velenjskem jezeru. Še zadnji pogled na tovarniške objekte in odpeljemo se proti mestu. Ustavimo se v majhnem pre-delu starega Velenja in se podamo na hrib proti gradu. Nič nas ni ustavila strmina pred nami. Zagledali smo močno obzidje starega gradu in njegove okrogle stolpice. Hitro smo se seznanili z oskrbnikom, zvedeli, da imajo lep muzej in se nato podali pod njegovim vodstvom iz sobe v sobo. Muzej je precej obsežen, v glavnem obsega prikaz razvoja rudnikov in borbo njihovih prebivalcev med NOB. Imajo celo improviziran rudniški rov z vsem potrebnim orodjem. Občutili smo tudi strah v temnem rovu, ko nam je oskrbnik ugasnil luč, pa če-

prav le za hip. Z gradu smo si ogledali še Velenje pod nami, nato pa smo jo po beli poti ucvrli proti Velenjskemu jezeru. Okolica jezera je lepa, čeprav sedaj narava še ni odeta v pomladansko zelenje. Ko smo si dodobra ogledali

stav kot naša. Akcij sicer ni-majo ravno veliko, samo ob raznih priložnostih. Za posamezne dejavnosti imajo le referenta, ne pa komisije kot pri nas. Po pogovoru se je naša družba kmalu razživela. Hitro je iz ust zazvenela na-

šel igrati ansambel. To je le še bolj poživilo naše fante in dekleta. Vendar smo se spomnili, da bo enkrat treba tudi oditi iz novo zavzetega Velenja. Naše srečanje je le-po uspelo, to smo si bili vsi edini. Z Velenjčani smo se

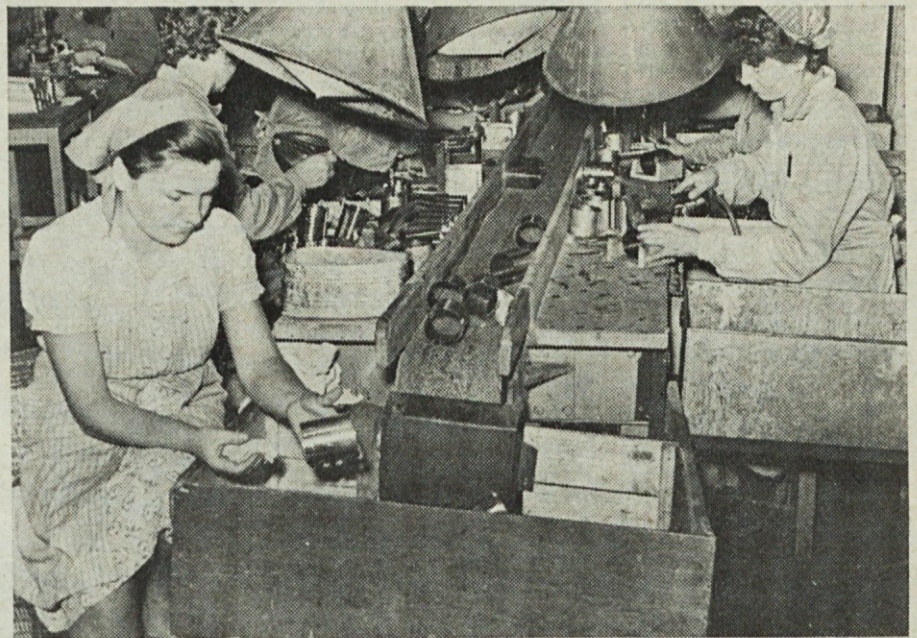
novi kraj, smo odšli na kosi-lo v restavracijo ob robu je-zera. Po kosilu so kmalu pri-speli mladinci iz tovarne Go-renje. Razvil se je kratek razgovor med njimi in nami. Zvedeli smo o delovanju nji-hove mladinske organizacije, ki ima povsem drugačen se-

ša slovenska pesem in dala našemu počutju še večjo raz-posajenost in veselje, kot je bilo prej. Velenjčani so ne-kje staknili gramofon in plo-razgovor med njimi in nami. Zvedeli smo o delovanju nji-hove mladinske organizacije, ki ima povsem drugačen se-

poslovili in odbrzeli proti stari Ljubljani.

Zopet je izlet uspel, vendar moram ponoviti, da se naši mladinci še vedno premalo prijavljajo na izlete. Upamo, da se bo drugič odzvalo še več mladine.

Frbežar Ivan

STAR POSNETEK — Tako smo nekaj delali konzerve — le 14 let nazaj

Izreki raznih narodov

- Sonce osvetljuje zemljo, znanje človeka (ruski)
- Veliko denarja, veliko skrbi (latinski)
- Enkrat reci, dvakrat poslušaj kaj si rekel (turški)
- Najboljše ogledalo je stari prijatelj (angleški)
- Če ne znaš veslati, ne bodi sam v čolnu (kambodžski)
- V veliki glavi se lahko skriva majhna pamet (romunski)
- Pametni niso tisti, ki veliko govorijo temveč oni, ki veliko znajo (ruski)
- Tako kot s sabljo lahko raniš tudi z jezikom (turški)
- Če želiš sovražnika, posodi nekomu denar pa ga potem prosí, da ti vrne (portugalski)
- Imej oči odprte, a usta zaprta (angleški)

Saturnuški kegljači med najboljšimi v Sloveniji

- Po nekaj letih životarjenja je delo kegljaškega kluba zopet oživelo. Na izrednem občnem zboru 26. septembra 1968 je bil sprejet sklep, da se združita kegljaški klub »SATURNUS« in kegljaški klub »SLOVAN«. Iz članov enega in drugega kluba je bil izvoljen upravni odbor, nadzorni odbor in uprava kegljišča.

UPRAVNI ODBOR

Predsednik — Deisinger Janez, podpredsednik — Strekel Karel, podpredsednik — Smrajc Janez, tajnik Horvatec Marjan, blagajnik — Sobočan Marjan, tehnični vodja — Pirc Zvone, gospodar — Povše Janez, član odbora — Bečan Janez, član odbora — Kordež Maks.

NADZORNI ODBOR

Predsednik — Ocvirk Peter, član — Jakopič Gustel, član — Robič Edo.

UPRAVA KEGLJIŠČA:

Predsednik — Deisinger Janez, član — Kordež Maks, član — Pirc Zvone, član — Horvatec Marjan, upravnik — Herbec Voje.

Za častnega predsednika je bil izvoljen generalni direktor SATURNUSA Rakušček Zdravko. Občni zbor je bil

enotnega mnenja, da dobi kegljaški klub uradni naziv KK »SATURNUS«.

V začetku nove tekmovalne sezone smo imeli največ težav s sestavo moštva, saj smo bili skoraj vsi brez zadostnega treninga. Čakale so nas naporne kvalifikacijske tekme za vstop v republiško ligo v disciplini 8×200 lučajev. Treninge smo okrepili, saj smo 2× tedensko metali 200 lučajev, kar ni malo in tako s prizadevnostjo vsakega posameznika dobili kolikor toliko zadovoljivo formo, ki naj bi bila garancija za vstop v najvišji tekmovalni razred v Sloveniji. Pred tem smo tudi sodelovali na republiškem prvenstvu v borbenih igrah v Mariboru, kjer smo od 14 ekip zasedli zlato sredino — 7. mesto. Kvalifikacije za vstop v republiško ligo smo igrali na kegljiščih: »Maksa Perca« v Ljubljani, »Brest« v Cerknici in »Megrada« v Celju. Med osmimi klubi, kolikor jih je sodelovalo v kvalifikacijah, smo zasedli 2. mesto in se tako plasirali v nadaljnje tekmovanje v I. ligi. Med samimi pripravami smo igrali precej prijateljskih tekem, v glavnem s klubi iz Ljubljane, kot so: »Slovenija-cesta«, »Gradis«, »Invalid« in kranjski »Triglav«.

V republiško ligo smo zelo uspešno startali in je kazalo, da bomo več dosegli kakor smo pričakovali, saj smo si v samem začetku postavili nalogo, da za vsako ceno ostanemo v družbi najboljših. Toda na koncu, to se pravi v zadnjem kolu smo igrali slabo in kljub temu dosegli 11. mesto med 16. ligišči. To je za nas velik uspeh

saj so v ligi samo klubi z zvenečimi imeni, ki tudi v jugoslovanskem kegljaškem športu nekaj pomenijo, to so: kranjski »Triglav«, ki je državni in republiški prvak, »Gradis«, »Jesenice«, »Branik« in ostali.

Poleg ligaškega tekmovalja tekmujejo tudi v borbenih igrah in po I. polovici tekmovalja zasedamo II. mesto z istim številom točk in samo za 3 manj podrtke keglje. Tekmujejo pa tudi v mali ligi, to je 6×100 lučajev, kjer so do konca le še tri kola in smo še brez poraza.

Cisto na kratko sem vas seznanil z delom kegljaškega kluba in kakor vidite so kljub težavam, ki smo jih imeli od samega začetka vseeno nemajhni uspehi. Zato izkoriščam to priliko, da se zahvalim vsem tistim, ki so nam pomagali in nam še pomagajo k napredku in uspehu tega športa.

Vse ljubitelje kegljanja pa vabim na rekreacijsko kegljanje, ki je vsak torek od 19. ure dalje. Pridite in ne boste razočarani!

Zvone Pirc

MANJSE OBRESTI NA HRANILNE VLOGE

Jugoslovanske poslovne banke so sklenile sporazum, po katerem varčevalci od 1. julija letos ne bodo dobili več kot 6 odstotne obresti na mevsane hranilne vloge. Na vezane vloge, vložene najmanj za leto dni, bodo znašale obresti največ do 7,5 odst., medtem ko so doslej znašale celo do 9 odstotkov. Nove obresti bodo seveda veljale za nove vloge, za dosedanje vloge pa bodo banke plačevale obresti po že sklenjenih pogodbah.

NOV DOMAČ AVTO

Iz »Crvene zastave« v Kragujevcu, ki izdeluje fičke, poročajo, da so začeli izbirati kooperante za proizvodnjo novega osebnega avtomobila, ki naj bi postal nekakšno nacionalno jugoslovansko vozilo. Podrobnosti so za zdaj še poslovna tajnost. Znano je le to, do bo imel motor novega avtomobila 1100 kubičnih centimetrov prostornine, baje pa bo avto tudi po ceni konkuriral uvoženim avtomobilom.

Pisma iz nabiralnika

Nabiralniki za dopisovanje v naše glasilo so razen v Zaglogu in Polju že razobešeni. Tudi tu bodo v kratkem.

Prejeli smo tudi prve prispevke. V enem smo dobili zlomljen ščitnik od ključavnice, v drugem papir od makovke, v tretjem vzmetno podložko in nek račun. Bili sta tudi dve vprašanji in bodičast prispevek od »STARE SKATLE«. Zal, vse je bilo brez podpisov — anonimno!

Glede na to, da naše glasilo ni samo internega značaja, temveč ga čitajo še širom naše domovine se je uredniški odbor odločil, da vprašanj in odgovorov namj, ki zadevajo osebno in niso podpisani — ne bomo objavljali. Odgovore pa lahko dobite ustno pri uredniku glasila, ki dobi točne informacije pri njihovem viru.

Vsekakor pa smo veseli tudi anonimnih prispevkov, vprašanj in bodic, če ne drugega nas opominjajo na stvari, ki jih morda pri tako širokem delu pozabljamo.

V prvem prispevku nepodpisani vprašujejo, če je zakonsko dovoljeno opravljati eni osebi dve delovni dolžnosti v različnih podjetjih. Zakonsko je dovoljeno! Saj imamo več primerov ko nekdo dela v tovarni 8 ur popoldan pa opravlja še obrt. Plača redno davek, pa je stvar urejena.

V drugem prispevku nepodpisani vprašujejo, kako da je nekomu mogoče delati vsak dan toliko nadur. In še več kot jih dela si jih piše, pa da še ping-pong igra popoldan v tovarni. Če je toliko dela zakaj ne bi zaposlili še enega?

Taki primeri so, zato pa je porast nadur v prvih III. mesecih letos napram istim v lanskem letu skoraj za 100%. Izgleda, da je trenutno to naša huda bolezen, ki si jo bomo morali odpraviti. Nadure so mnogokrat nujno potrebne, so pa posamezniki, ki to na debelo izkoriščajo in zlorabljajo. Pogosto jih koristimo kot nagrado. O tem bi se morali odkrito pogovoriti na sestankih v posameznih oddelkih in delovnih enotah.

Za konkreten primer, ki je bil naslovljen na urednika lahko rečemo, da ni povsem točen in da točne informacije lahko dobite pri tov. ing. Gogali ali v uredništvu.

Tretje pismo, naslovljeno na urednika, objavljamo v celoti. Čitajte in presodite ali »STARA SKATLA« lahko tako piše še naprej ali pa je bolje da ne.

Dragi urednik!

Ze dolgo sem se pripravljala, da ti pišem. Sedaj pa, ko si razobesil nabiralnike za dopisovanje po celi tovarni, se nisem mogla več vzdržati.

Veš, kaj bi rada? Pisala bi ti rada o vseh drobnih stvareh, ki jih kot Saturnušanka opazim pri vsakodnevnem delu in življenju v kolektivu. Morda bom kdaj malo bodičasta, vendar bom pisala le

resnico in tako kot jaz vidim, slišim in razumem. Če se ti bo zdelo vredno, da objaviš moje pisanje, ti dovolim, da me popraviš in tudi pokregaš, če ga bom kaj polomila. Če boš objavil, ti bom še pisala, kliči me pa kar za STARO SKATLO.

Ko sem že pri tem, ti moram povedati, da je takih starih škatelj pri nas še veliko.

Ne moremo se jih rešiti kot nekaterih nedelavnih Saturnušanov. Saj, če jih ne moremo prodati, jih pošenkamo. Hudo mi je, ko vidim majhne škatlice ležati po tleh, pa jih raje pohodimo kot, da bi jih pobrali, čeprav je v vsaki precej dinarjev dela in materiala. Se huje kot to se mi zdi »malarija« na škatlah in pladnjih. Za primer si oglej cocteil pladenj z veliko grahasto mačko na tako lepi rdeči podlagi, da bi bila oba skupaj ravno za bike dražiti. Jaz sem tudi tako lepo »malala« včasih v meščanski, pa sem padla. Se do danes nisem nikamor naprej prišla. Če sem že v šoli padla zaradi risanja, pa sem zato veliko bolj samostojna. Kar sama si upam v mesto, kadar grem nakupovat. Res nisem taka kot nekateri naši električarji, ki hodijo vedno v dvoje, naj bo to v tovarni ali v mestu, kadar gredo pogledat po trgovinah. Samega vidiš lahko le kadar gre kateri od njih domov — vrt »štihat« ali kaj podobnega. To je tako res kot je res, da se motoriziranih Saturnušanov smola drži — baje bodo za to tožili sosede.

Za danes je dovolj! Drugič, če boš to objavil pa bom pisala kaj o reorganizaciji in podobnih »čarodejstvih«, sada ga ne vidiš. Vaša STARA SKATLA

Izbrane misli

- Ni uspeha brez kritike (Malraux)
- Poročeni ljudje živijo dlje od neporočenih. To kazen tudi zaslužijo. (Bob Hope)
- Veliko srce je kot ocean, nikoli ne zamrzne. (Le Carbusier)
- Bolje je gretpeti veliko krivico, kot pa jo narediti. (Bon)

Ali že veste, da ... je Glas Saturnusa vaš list

NASA KEGLJASKA EKIPA, ki se je po kratkem premoru hitro opomogla in se visoko uvrstila med najboljše v Sloveniji

Petnajstič za pokal Saturnusa v smučanju

V soboto 29. marca so se smučarji Saturnusa že sedemnajstič zbrali, da pomerijo svoje znanje na snegu in se borijo za naslov tovarniškega prvaka. Saturnuski smučarji imajo kar lepo tradicijo. Organizirano so začeli delovati že leta 1951. Dve prvenstvi tovarne sta bili izvedeni brez pokala, v letu 1955 pa se je razpisal prehodni pokal, ki se osvoji v trajno last po trikratni zaporedni ali petkratni zmagi v presledkih. Pokal je še danes neosvojen in skoraj ni več prostora na njem, kamor bi urezali imena zmagovalcev. Vseh prvenstev v 17 letih se je udeležil le Jarc Viktor. Ker je med smučarji vedno več starejših članov nad 35 let, se je razpisal v letu 1964 tudi bukov pokal za OLD-BOY, ki ga pa tudi še ni osvojil nihče v trajno last. Petnajst let borbe za pokal je lep jubilej in prav je, da navedemo zmagovalce.

1955 Brsnina Smrajc Janez
1956 Stari vrh Skarja Miha
1957 Planica Jarc Viktor
1958 Stari vrh Skarja Miha
1959 Krvavec Jarc Viktor
1960 Planica Jarc Viktor
1961 Planica Radelj Matija
1962 Prisank Matulj Janez
1963 Prisank Kralj Sašo
1964 Prisank Kralj Sašo
1965 Brsnina Jarc Meta
1966 Brsnina Poljanec Vito
1967 Brsnina Radelj Matija
1968 Martuljk Magušac Franc
1969 Martuljk Poljanec Vito

OLD-BOY

1964 Prisank Jarc Viktor
1965 Brznina Kobilica Dimitrij
1966 Brsnina Jarc Viktor
1967 Brsnina Jarc Viktor
1968 Martuljk Marguč Franc
1969 Martuljk Marguč Franc

Letošnje tekmovanje je bilo v pravem jubilejnem vzdušju. Lepo sončno vreme, lepa proga, čudovit sneg, velika udeležba in dobra kapljica po razglasitvi rezultatov je ustvarilo razpoloženje, kar udeleženci tekmovanja ne bodo kmalu pozabili. Tekmovanje je bilo izvedeno v Martuljku na novem smučišču. Progo je trasiral in postavil Jarc Drago, ki nam postavlja proge že vseh 17 let. Postavil je veleslalom s 25 vratici, dolžina proge je bila 950 metrov in 220 metrov višinske razlike. Progo je bilo treba prevoziti dvakrat. Pri merjenju časov smo letos prvič uporabljali primopredajnik, kar je veliko pripomoglo k hitremu poteku tekmovanja. Udeležencev je bilo letos rekordno število, prijavilo se je 50 tekmovalcev in 8 tekmovalk. Tekmovali so tudi vsi nekdanji zmagovalci teh tekmovanj, ki so še v našem kolektivu. Kljub velikemu številu tekmovalcev pa je še vedno premalo mladine, čeprav se njihovo udeleževanje v smučeh v zadnjem času izboljšuje. Da bo tekmovanje še bolj zanimivo, se bo prihodnje leto razpisal ekipni prehodni pokal med delovnimi enotami tovarne. Tudi ženske so se letos borile za prehodni pokal, če-

prav jih je še vedno zelo malo v primeri, koliko žensk je zaposlenih v tovarni.

Rezultati so naslednji: ZENSKE:

1. Veselič Anica — 1,25, 2. Turk Duša — 1,27, 3. Casar Marija — 1,29, 4.—5. Krznar Darinka — Kregar Silva — 1,36, 6. Sovinc Nuša — 1,48.

OLD BOY

1. Marguč Franc — 2,04, 2. Kobilica Dimitrij — 2,20, 3. Kunšič Tone — 2,24, 4. Jarc Viktor — 2,26, 5. Lavriša Stefan — 2,31, 6. Pirc Zvone — 2,36, 7. Rakušček Zdravko — 2,39, 8. Smrajc Janez — 2,48, 9. Oražem Nani — 2,57, 10. Turk Janez — 2,85.

CLANI:

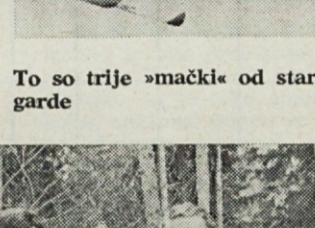
1. Poljanec Vito — 1,99, 2. Kralj Sašo — 2,02, 3. Marguč Franc — 2,04, 4. Matičič Jaka, 5. Radelj Matija, 6. Kobilica Dimitrij, 7. Kunšič Tone, 8.—9. Jarc Viktor, Snój Av-

ris, 22. Bitenc Janez, 23. Oražem Nani, 24. Slak Lado, 25. Mejač Ivan, 26. Pustovrh Roman, 27. Jakob Marjan, 28. Pirih Vili, 29. Resnik Srečko, 30. Turk Janez, 31. Privšek Heno.

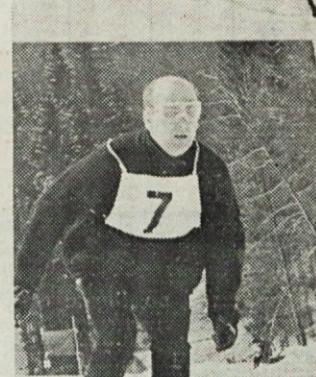
Viki Jarc

Tako so se borile naše sodelavke

To so trije »mački« od stare garde

Tako je smučalo prvih pet najboljših uvrščenih

gust, 10.—11. Lavriša Stefan, Srebrenjak Edo, 12. Pirc Zvone, 13.—14. Pajnič Ivan, Šurk Jože, 15. Omahen Jože, 16. Rakušček Zdravko, 17. Omejc Andrej, 18. Zupančič Stefan, 19. Švigelj Jože, 20. Smrajc Janez, 21. Jenko Bo-

NAJBOLJSI — V sredini trije zmagovalci: Franc Marguč, Anica Veselič, Vito Poljanec. Prvi z leve: »oče« smučanja v Saturnusu Viki Jarc, zadnji z leve dolgoletni predsednik športnega aktiva Saturnus Janez Deisinger.

NAGRADNA KRIZANKA

Rešitve oddajte v nabiralnik »Glas Saturnusa« ali v uredništva do 26. V. 1969. Zrebanje bo 29. V. 1969 ob 14. uri v sejni sobi.

1. nagrada 100 dinarjev
2. nagrada 80 dinarjev
3. nagrada 70 dinarjev
- 10 nagrad po 10 dinarjev

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666. — Ureja uredniški odbor: Marjan Bajc, Izanc Marjan, Slavko Gerlica, Stane Rozman, Mira Tomec, Slavko Vrzel, Jože Švigelj — Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, tel. 313-666-78 — Tisk ČP Gorenjski tisk Kranj — Originalov ne vračamo

